

**ЗВІТ**  
експертної групи

|                     |                                                                       |
|---------------------|-----------------------------------------------------------------------|
| Заклад вищої освіти | <b>Харківська державна академія дизайну і мистецтв</b>                |
| Освітня програма    | <b>24209 Реставрація та експертиза творів мистецтва</b>               |
| Рівень вищої освіти | <b>Бакалавр</b>                                                       |
| Спеціальність       | <b>023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація</b> |

Цей звіт складений за наслідками експертного оцінювання згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

*Використані скорочення:*

**ID** - ідентифікатор

**ВСП** - відокремлений структурний підрозділ

**ЄДЕБО** - Єдина державна електронна база з питань освіти

**ЄКТС** - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

**ЗВО** - заклад вищої освіти

**ОП** - освітня програма

## Загальні відомості

### 1. Інформація про освітню програму

|                               |                                                                |
|-------------------------------|----------------------------------------------------------------|
| Назва ЗВО                     | Харківська державна академія дизайну і мистецтв                |
| Назва ВСП ЗВО                 | не застосовується                                              |
| ID освітньої програми в ЄДЕБО | 24209                                                          |
| Назва ОП                      | Реставрація та експертиза творів мистецтва                     |
| Галузь знань                  | 02 Культура і мистецтво                                        |
| Спеціальність                 | 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація |
| Спеціалізація (за наявності)  | відсутня                                                       |
| Рівень вищої освіти           | Бакалавр                                                       |
| Вид освітньої програми        | Освітньо-професійна                                            |

### 2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

|                                    |                                                                                                                    |
|------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Склад експертної групи             | Паньків Ганна Степанівна, Долеско Світлана Валеріївна, Воробчук Марія Сергіївна, Лесів Тарас Васильович (керівник) |
| Залучений представник роботодавців | не застосовується                                                                                                  |
| Дати візиту до ЗВО                 | 09.03.2026 р. – 11.03.2026 р.                                                                                      |

### 3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

|                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|----------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Відомості про самооцінювання ОП  | <a href="https://www.ksada.org/fakultet-obrazotvorchogo-mystecztva/kafedra-restavracziyi-ta-ekspertyzy-tvoriv-mystecztva/opp-restavracziya-ta-ekspertyza-tvoriv-mystecztva-bakalavr-retm/">https://www.ksada.org/fakultet-obrazotvorchogo-mystecztva/kafedra-restavracziyi-ta-ekspertyzy-tvoriv-mystecztva/opp-restavracziya-ta-ekspertyza-tvoriv-mystecztva-bakalavr-retm/</a> |
| Програма візиту експертної групи | <a href="https://www.ksada.org/fakultet-obrazotvorchogo-mystecztva/kafedra-restavracziyi-ta-ekspertyzy-tvoriv-mystecztva/opp-restavracziya-ta-ekspertyza-tvoriv-mystecztva-bakalavr-retm/">https://www.ksada.org/fakultet-obrazotvorchogo-mystecztva/kafedra-restavracziyi-ta-ekspertyzy-tvoriv-mystecztva/opp-restavracziya-ta-ekspertyza-tvoriv-mystecztva-bakalavr-retm/</a> |

### 4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

☐ Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

#### I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

**відсутні**

## II. Резюме

## **Висновок щодо відповідності критеріям. Позитивні практики за освітньою програмою:**

Освітньо-професійна програма «Реставрація та експертиза творів мистецтва» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти в Харківській державній академії дизайну і мистецтв загалом відповідає вимогам національної системи забезпечення якості вищої освіти та може бути оцінена як така, що відповідає рівню В за всіма критеріями. Освітня програма має чітко визначену мету, узгоджену зі стратегією закладу вищої освіти, та орієнтована на підготовку фахівців у сфері реставрації та експертизи мистецьких об'єктів із поєднанням художньо-практичної, науково-дослідницької та мистецтвознавчої складових. Програмні результати навчання та компетентності відповідають Стандарту вищої освіти та забезпечуються через логічно структуровану систему освітніх компонентів. Освітній процес має виражений практикоорієнтований характер, передбачає роботу з реальними об'єктами культурної спадщини, участь здобувачів у проєктній діяльності та елементи навчання через дослідження. У закладі забезпечено студентоцентризований підхід, прозорість процедур оцінювання, дотримання принципів академічної доброчесності та загальну доступність інформації про освітню програму. Внутрішня система забезпечення якості функціонує та охоплює основні процедури моніторингу і перегляду ОП, однак потребує посилення аналітичної складової. До сильних сторін освітньої програми належать її міждисциплінарний характер, що забезпечує комплексну підготовку реставратора, поєднання традиційних академічних методів із сучасними цифровими технологіями дослідження, документування та презентації мистецьких об'єктів, а також активна співпраця з музейними та реставраційними установами. Позитивною практикою є залучення здобувачів до реальних процесів збереження культурної спадщини, зокрема в умовах кризових викликів, використання власних методичних напрацювань кафедри, а також загалом позитивне сприйняття здобувачами освітнього середовища та процедур навчання.

## **Недоліки**

У процесі акредитаційної експертизи ОП «Реставрація та експертиза творів мистецтва» суттєвих недоліків не виявлено. Водночас в освітній програмі не відображено положення Стратегії розвитку культури в Україні до 2030 року (розпорядження КМУ від 28.03.2025 № 293-р), зокрема операційної цілі 4 «Розвиток реставраційної галузі», що передбачає синхронізацію освітніх програм підготовки реставраторів із європейськими програмами та стандартами. Хоча ОП декларує врахування досвіду іноземних освітніх програм, це не знайшло відображення у формулюваннях мети, програмних результатів навчання та механізмах оновлення освітньої програми. Окремим частковим недоліком є те, що в меті ОП нечітко визначено зміст експертного складника підготовки здобувачів освіти. Попри використання поняття «експертиза творів мистецтва» у назві ОП, у формулюванні мети не конкретизовано, про яку саме експертизу йдеться. У закладі не забезпечено механізму моніторингу вибірових освітніх компонентів для оновлення каталогу вибірових дисциплін: відсутні оприлюднені рейтингові списки вибірових дисциплін, не простежується чіткий і верифікований зв'язок між результатами аналізу попиту здобувачів та рішеннями щодо змін у каталозі. У «Положенні про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу ХДАМ» не визначено терміни та процедуру складання академічної заборгованості чи повторного курсу; наявні розбіжності щодо формування комісії, невідповідності в кількості кредитів визнання неформальної освіти, а також не визначено процедуру апеляції негативних рішень предметної комісії. Деякі викладачі не мають оприлюднених творчих чи наукових здобутків, а публікації не відповідають освітнім компонентам. Інформація про досягнення викладачів подана фрагментарно, що ускладнює ознайомлення з професійним рівнем кадрового складу. У репозитарії ХДАДМ оприлюднено не всі кваліфікаційні роботи випускників програми з 2020 р. Недоліками ОП відповідно до критерію 6 є незалучення професіоналів-практиків та роботодавців до освітнього процесу, відсутність гостьових лекцій та інтеграції їхніх розробок у навчання. Попри наявність системи моніторингу ОП, не розкрито зв'язок між її результатами та рішеннями щодо оновлення ОП, зокрема не конкретизовано механізми відхилення пропозицій стейкхолдерів.

## **Рекомендації**

З метою врахування положень Стратегії розвитку культури в Україні до 2030 року проаналізувати до початку 2026–2027 навчального року щонайменше 3–5 європейських освітніх програм підготовки реставраторів та інтегрувати результати такого аналізу в матеріали перегляду ОП, зокрема в програмні результати навчання та освітні компоненти. Впровадити до початку 2026–2027 навчального року процедуру моніторингу вибірових освітніх компонентів, зокрема через регулярне формування й оприлюднення рейтингових списків вибірових дисциплін та фіксацію в матеріалах перегляду ОП зв'язку між результатами аналізу попиту здобувачів і рішеннями щодо оновлення каталогу вибірових дисциплін. Узгодити до початку 2026–2027 навчального року нормативні документи щодо академічної мобільності, неформальної та інформальної освіти, визначивши чіткі строки, прозорі процедури та порядок апеляції негативних рішень предметної комісії. Завершити упродовж 2025–2026 навчального року технічну інтеграцію всіх компонентів кваліфікаційних робіт до Репозитарію ХДАДМ. Залучити з 2026–2027 навчального року зовнішніх стейкхолдерів до навчального процесу, зокрема через проведення аудиторних занять, майстер-класів, воркшопів і відкритих лекцій за участі провідних представників галузі та роботодавців, а також інтегрувати їхні наукові розробки у зміст освітніх компонентів, робочих програм і методичних рекомендацій. З метою усунення часткової невідповідності ст. 37 Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності рекомендовано І. Бондарчуку, І. Наталусі, Г. Штану, К. Жернокльову та М. Свинаренку у 2026–2027 навчальному році зорієнтувати наукову активність за тематикою освітніх компонентів, які вони забезпечують. Систематизувати до початку 2026–

2027 навчального року відомості щодо групи забезпечення ОП «Реставрація та експертиза творів мистецтва» шляхом створення структурованих профілів викладачів на офіційному сайті закладу з актуальною інформацією про професійний досвід, наукові та творчі здобутки, кваліфікацію і контактні дані.

### III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

#### Критерій 1. Проєктування освітньої програми:

**1. Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти. За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання затверджуються закладом вищої освіти і мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня**

Освітньо-професійна програма «Реставрація та експертиза творів мистецтва» забезпечує досягнення результатів навчання, визначених чинним Стандартом вищої освіти за спеціальністю 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація» першого (бакалаврського) рівня (наказ МОН України № 725 від 24.05.2019 р.). Програмні результати навчання освітньої програми сформульовані відповідно до вимог стандарту та у сукупності забезпечують досягнення визначених ним результатів навчання. Освітньою програмою передбачено досягнення 18 програмних результатів навчання, які охоплюють як фахові результати, пов'язані зі знанням теоретичних основ і практичних технологій реставрації та експертизи творів мистецтва, методів дослідження стану збереженості культурних об'єктів, використання спеціальних матеріалів, інструментів і технік реставрації, так і загальні результати, що стосуються розвитку аналітичного мислення, комунікаційних навичок, використання інформаційно-комунікаційних технологій, усвідомлення культурних цінностей та громадянської відповідальності. Освітня програма визначає інтегральну, загальні та спеціальні (фахові) компетентності, що відповідають вимогам стандарту вищої освіти. Зокрема, програмою передбачено формування 14 загальних компетентностей та 13 спеціальних (фахових) компетентностей, які у повному обсязі охоплюють обов'язкові компетентності стандарту та конкретизовані з урахуванням особливостей підготовки фахівців у сфері реставрації та експертизи творів мистецтва. Досягнення програмних результатів навчання забезпечується через систему обов'язкових та вибіркових освітніх компонентів, зміст яких узгоджений із заявленими компетентностями. Взаємозв'язок між освітніми компонентами, компетентностями та програмними результатами навчання відображений у матрицях відповідності програмних компетентностей і програмних результатів навчання компонентам освітньої програми, що дозволяє простежити внесок кожної дисципліни у формування відповідних компетентностей та досягнення результатів навчання. Освітня програма реалізується в межах однієї спеціальності, однак має виражений міждисциплінарний характер, поєднуючи мистецтвознавчу, художньо-практичну та природничо-наукову підготовку. Такий підхід реалізується через включення до освітнього процесу дисциплін різних циклів підготовки (зокрема мистецтвознавства, технологій реставрації, спеціальної хімії, пластичної анатомії тощо), що є необхідним для формування професійних компетентностей реставратора та фахівця з експертизи творів мистецтва. Отже, аналіз змісту освітньої програми, програмних результатів навчання та компетентностей засвідчує, що освітньо-професійна програма «Реставрація та експертиза творів мистецтва» забезпечує досягнення результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем освіти.

**2. Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідних професійних стандартів (за наявності). Освітні програми, що передбачають присвоєння професійних кваліфікацій, мають забезпечувати виконання вимог відповідних професійних стандартів**

Професійний стандарт відсутній. Професійна кваліфікація не присвоюється. Придатність до працевлаштування згідно з Національним класифікатором України «Класифікатор професій» ДК 003:2010 у змісті ОП визначено: 2452.2 Художник-реставратор; 3340 Викладач початкових спеціалізованих мистецьких навчальних закладів.

**3. Освітня програма має чітко сформульовану мету, яка відповідає місії та стратегії закладу вищої освіти**

ОП «Реставрація та експертиза творів мистецтва» має чітко сформульовану мету, яка узгоджується з місією та стратегією Харківської державної академії дизайну і мистецтв (Стратегія ХДАДМ 2021-26, <https://bit.ly/4bm54s6>).

Метою програми є підготовка висококваліфікованих, конкурентоспроможних фахівців, що володіють компетентностями, які спрямовані на усвідомлення закономірностей розвитку образотворчого мистецтва, реставрації та експертизи, мають практичні та теоретичні знання та досвід реставрації творів мистецтва, викладання фахових дисциплін у початкових спеціалізованих навчальних закладах художньої освіти. Мета ОП відповідає місії ХДАДМ, яка полягає у розвитку мистецької освіти, збереженні та популяризації національної культурної спадщини, формуванні професійної мистецької спільноти та підготовці фахівців, здатних до творчої, наукової та педагогічної діяльності. Освітня програма також корелює зі стратегічними напрямками розвитку Академії на 2021–2026 роки, зокрема щодо розвитку мистецької освіти, поєднання академічної художньої підготовки з науковими методами дослідження творів мистецтва, а також підготовки фахівців у сфері реставрації та експертизи мистецьких об'єктів. Зміст та структура освітньої програми спрямовані на формування у здобувачів компетентностей і програмних результатів навчання, необхідних для професійної діяльності у сфері збереження, дослідження та реставрації творів мистецтва. Важливою особливістю програми є її практична орієнтованість: здобувачі освіти залучаються до роботи з оригінальними творами мистецтва, проходять практичну підготовку у музейних та реставраційних установах, зокрема у Харківському художньому музеї та Національному науково-дослідному реставраційному центрі України, що забезпечує поєднання теоретичної підготовки з практичним досвідом реставраційної діяльності. Отже, мета ОП «Реставрація та експертиза творів мистецтва» узгоджується з місією та стратегією розвитку закладу вищої освіти, відображає потреби ключових стейкхолдерів і спрямована на підготовку фахівців, здатних забезпечувати збереження та дослідження культурної спадщини.

#### **4. Мета освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням потреб заінтересованих сторін**

Мета освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням потреб здобувачів освіти, випускників, роботодавців, представників професійного музейного та реставраційного середовища, а також академічної спільноти. Експертна група встановила, що формулювання мети та програмних результатів навчання корелюють із запитом професійного середовища та враховують потребу у фахівцях, здатних реалізовувати художню, дослідницьку, реставраційну та педагогічну складові професійної діяльності. Під час фокус-груп експертній групі було надано уточнене тлумачення мети програми в контексті експертизи творів мистецтва. Зокрема, йшлося про формування компетентностей у сфері судово-мистецтвознавчої, технологічної, атрибуційної та матеріалознавчої експертизи, що конкретизує експертний складник ОП. До обговорення змісту освітньої програми та її оновлення залучаються представники профільних установ та організацій, зокрема Національної академії образотворчого мистецтва і архітектури (НАОМА), Одеської та Харківської філій Національного науково-дослідного реставраційного центру України (ННДРЦУ), Харківського художнього музею, Сумського обласного художнього музею ім. Никанора Онацького, Художньо-меморіального музею І. Рєпіна (м. Чугуїв), Харківської організації Національної спілки художників України, а також інших установ культурної та мистецької сфери. Під час аналізу наданих матеріалів та проведених фокус-груп експертна група з'ясувала, що в процесі перегляду та оновлення освітньої програми враховувалися пропозиції здобувачів освіти, випускників та представників професійної спільноти. За ініціативою студентки 4 курсу К. Попової було розширено перелік вибірових дисциплін, у результаті чого до каталогу вибірових дисциплін було включено освітній компонент «Основи композиції». За пропозицією випускниці програми Д. Ісаєвої, яка працює у сфері реставрації, до вибірового блоку було введено дисципліну «Профілактична реставрація та збереження». За результатами консультацій із представниками професійної спільноти було оновлено зміст окремих обов'язкових освітніх компонентів, зокрема дисциплін «Методика викладання образотворчого мистецтва» та «Історія та наукові дослідження в реставрації», а також вилучено окремі дисципліни, що не відповідали профілю підготовки реставраторів. Крім того, було запропоновано оптимізувати структуру окремих освітніх компонентів шляхом об'єднання дисциплін, пов'язаних з історією реставрації та науковими дослідженнями. Таким чином, мета освітньої програми та програмні результати навчання формуються з урахуванням пропозицій і рекомендацій основних стейкхолдерів, що сприяє актуальності освітньої програми та її відповідності потребам професійного середовища у сфері реставрації та експертизи творів мистецтва.

#### **5. Мета освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку науки, спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм**

Мета ОП та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку науки, спеціальності та ринку праці. Освітня програма враховує сучасні науково-технологічні тенденції у сфері реставрації та дослідження творів мистецтва. Зокрема, програмні результати навчання передбачають використання сучасних програмних і апаратних засобів у процесі дослідження та реставрації, а також застосування основ наукових досліджень, зокрема мікроскопічних і приладових методів, для аналізу стану пам'яток і планування реставраційного втручання. Галузевий і регіональний контекст ОП ураховано через орієнтацію програми на підготовку фахівців у сфері наукової реставрації та експертизи творів мистецтва, а також через увагу до пам'яток Слобожанського регіону та співпрацю з місцевими культурними інституціями. Особливістю програми є поєднання практичної реставраційної підготовки з компонентами мистецтвознавчої атрибуції та експертної оцінки творів мистецтва. Під час формування ОП було враховано міжнародні реставраційні стандарти, зокрема принципи мінімального втручання, оборотності та наукової обґрунтованості реставраційних робіт. Програма також декларує врахування досвіду Національної академії образотворчого мистецтва і архітектури, Львівської національної академії мистецтв, Національного університету «Львівська політехніка», а також окремих освітніх програм мистецьких і технічних університетів Польщі, Чехії, Латвії, Іспанії та Німеччини. Водночас експертна група зазначає, що опис врахування досвіду аналогічних освітніх

програм подано переважно у загальному вигляді. У відомостях самооцінювання не виразно окреслено, які саме освітні програми було проаналізовано та які елементи їхнього змісту або структури були інтегровані в освітню програму. Під час фокус-груп акцент здебільшого робився на загальнохудожніх підходах, характерних для широкого кола мистецьких освітніх програм. Водночас це не дає достатніх підстав для чіткого простеження того, яким саме чином під час формування ОП було враховано специфічний досвід аналогічних освітніх програм у сфері реставрації творів мистецтва. Експертна група також звертає увагу, що у змісті освітньої програми опосередковано відображено положення Стратегії розвитку культури в Україні до 2030 року, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 28.03.2025 № 293-р, зокрема щодо розвитку реставраційної галузі. Разом із тим більш чітке відображення відповідних стратегічних орієнтирів у змісті освітньої програми та її програмних результатах навчання могло б посилити обґрунтованість її розвитку. Таким чином, експертна група констатує, що освітня програма враховує сучасні тенденції розвитку реставраційної галузі та містить елементи орієнтації на міжнародні стандарти підготовки фахівців. Водночас опис врахування досвіду аналогічних освітніх програм потребує більшої конкретизації та чіткого відображення у змісті освітніх компонентів і програмних результатах навчання.

## **Загальний аналіз щодо Критерію 1:**

### **Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм**

ОП «Реставрація та експертиза творів мистецтва» відповідає вимогам Критерію 1. Програмні результати навчання та компетентності узгоджені з вимогами Стандарту вищої освіти за спеціальністю 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація» першого (бакалаврського) рівня. Структура ОП забезпечує формування всіх компетентностей і дозволяє досягти результатів навчання, необхідних для професійної діяльності у сфері реставрації та експертизи творів мистецтва. Мета освітньої програми узгоджується з місією та стратегічними пріоритетами ХДАДМ і спрямована на підготовку висококваліфікованих фахівців, здатних здійснювати реставраційну, експертну та педагогічну діяльність. Під час формування та оновлення освітньої програми враховуються потреби стейкхолдерів, зокрема здобувачів освіти, випускників, роботодавців, представників музейної та реставраційної спільноти, а також академічного середовища. Позитивною практикою є активне залучення представників музейних установ, реставраційних центрів та професійної спільноти до обговорення й удосконалення освітньої програми, а також поєднання практичної реставраційної підготовки з компонентами мистецтвознавчої атрибуції та експертної оцінки творів мистецтва. Особливістю програми є орієнтація на формування компетентностей у сфері наукової реставрації, експертизи творів мистецтва та дослідження культурної спадщини, що поєднує практичний, дослідницький і мистецтвознавчий підходи.

## **Недоліки**

Попри загальну відповідність вимогам критерію, експертна група відзначає окремі недоліки. Зокрема, в освітній програмі недостатньо чітко відображено положення Стратегії розвитку культури в Україні до 2030 року (розпорядження КМУ від 28.03.2025 № 293-р), зокрема операційної цілі 4 «Розвиток реставраційної галузі», що передбачає синхронізацію освітніх програм підготовки реставраторів із європейськими програмами та стандартами. Хоча в ОП декларується врахування досвіду іноземних освітніх програм, це не отримало відображення у формулюваннях мети, програмних результатів навчання та механізмах оновлення освітньої програми. Окремим частковим недоліком є те, що в меті ОП недостатньо чітко артикульовано зміст експертного складника підготовки здобувачів освіти. Попри використання в назві та описі програми поняття «експертиза творів мистецтва», у формулюванні мети не конкретизовано, про яку саме експертизу мовиться. В акредитаційній справі та на сайті ЗВО представлена неякісно відсканована копія ОП (Див. С. 6 та 9). Варто порекомендувати закладу розмістити на сайті якісну копію освітньої програми.

## **Рекомендації**

1. З метою врахування положень Стратегії розвитку культури в Україні до 2030 року та посилення європейського виміру освітньої програми гаранту ОП (спільно зі стейкхолдерами) рекомендується до початку 2026–2027 навчального року проаналізувати щонайменше 3–5 європейських освітніх програм підготовки реставраторів та інтегрувати результати такого аналізу у формулювання мети, програмних результатів навчання та освітніх компонентів ОП. 2. З метою усунення нечіткості у визначенні експертного складника підготовки здобувачів освіти рекомендується гаранту ОП до початку 2026–2027 навчального року конкретизувати мету освітньої програми через чітке визначення змісту експертизи творів мистецтва з подальшим затвердженням відповідних змін у новій редакції ОП. 3. З метою забезпечення доступності та якості інформування здобувачів освіти і стейкхолдерів щодо змісту освітньої програми, рекомендовано гаранту розмістити на офіційному сайті якісно відскановану копію ОП до початку 2026–2027 навчального року.

## **Рівень відповідності Критерію 1.**

**Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:**

**1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо обсягу освітніх програм для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)**

Загальний обсяг освітньо-професійної програми «Реставрація та експертиза творів мистецтва» становить 240 кредитів ЄКТС, що відповідає вимогам Стандарту вищої освіти України для першого (бакалаврського) рівня за спеціальністю 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація». Обсяг обов'язкових освітніх компонентів, спрямованих на формування компетентностей, визначених стандартом вищої освіти, становить 180 кредитів ЄКТС, з яких 38 кредитів припадає на цикл загальної підготовки, а 142 кредити — на цикл професійної підготовки. Така структура забезпечує послідовне формування інтегральної, загальних і спеціальних (фахових) компетентностей здобувачів освіти відповідно до вимог стандарту. Вибіркова складова освітньої програми становить 60 кредитів ЄКТС (25% загального обсягу програми), що відповідає вимогам законодавства щодо забезпечення індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів вищої освіти. Практична підготовка здобувачів становить 9 кредитів ЄКТС і реалізується через три види обов'язкових практик: навчальну практику (ОК 21), педагогічну практику (ОК 22) та переддипломну практику (ОК 23), кожна з яких має обсяг 3 кредити ЄКТС. Окрім виокремлених практик, практикоорієнтованість підготовки забезпечується значним обсягом практичних занять у межах фахових дисциплін, зокрема «Рисунок», «Академічний живопис», «Основи реставрації творів живопису» та «Реставрація творів живопису», що передбачають формування професійних навичок роботи з мистецькими об'єктами. Порівняльний аналіз редакцій освітньої програми 2022 та 2025 років засвідчує збереження загального обсягу програми та її відповідності стандарту вищої освіти. Водночас оновлена редакція програми (2025 р.) була розроблена з урахуванням змін до стандартів вищої освіти, внесених наказом МОН України № 842 від 13.06.2024 р.. У новій редакції було уточнено структуру окремих освітніх компонентів, оновлено зміст дисциплін професійного циклу та оптимізовано вибірку складову освітньої програми. Зокрема, до каталогу вибірових дисциплін було включено фахово релевантні освітні компоненти, такі як «Превентивна реставрація та презервація», «Наукова реконструкція творів мистецтва», «Основи композиції», а також розширено перелік дисциплін, спрямованих на розвиток soft skills і медіаграмотності. Крім того, до обов'язкових освітніх компонентів було введено дисципліни «Методика викладання дисциплін образотворчого мистецтва» та «Історія та наукові дослідження в реставрації». Таким чином, структура ОП, обсяг її обов'язкових і вибірових компонентів, а також організація практичної підготовки відповідають вимогам стандарту вищої освіти та забезпечують формування компетентностей і програмних результатів навчання, необхідних для професійної діяльності у сфері реставрації та експертизи творів мистецтва.

**2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявленої мети та програмних результатів навчання. Зміст освітньої програми забезпечує формування загальнокультурних та громадянських компетентностей, досягнення програмних результатів навчання, що передбачають готовність здобувача самостійно здійснювати аналіз та визначати закономірності суспільних процесів**

Освітні компоненти освітньо-професійної програми «Реставрація та експертиза творів мистецтва» у своїй сукупності забезпечують досягнення всіх 18 програмних результатів навчання, визначених освітньою програмою. Наприклад, ПРН 10, що передбачає володіння основами наукового дослідження, забезпечується дисциплінами «Основи наукових досліджень», «Експертиза творів мистецтва» та «Переддипломна практика», тоді як формування практичних професійних умінь (ПРН 7) забезпечується такими компонентами, як «Основи реставрації», «Реставрація творів живопису» та «Копіювання». Освітня програма має чітку структурно-логічну побудову, що забезпечує послідовність опанування освітніх компонентів. Зокрема, опанування дисципліни «Методика викладання дисциплін образотворчого мистецтва» передбачає попереднє засвоєння знань з рисунку та композиції, а для дисципліни «Сучасні мистецькі практики» необхідні знання з «Філософії» та «Історії мистецтв». Загалом освітній процес вибудований за принципом поступового переходу від загальнотеоретичних і фундаментальних дисциплін на молодших курсах до спеціалізованих реставраційних технологій та виконання кваліфікаційної роботи на завершальному етапі навчання. Зміст освітньої програми також спрямований на формування загальнокультурних і громадянських компетентностей, що відповідають дескрипторам 6 рівня Національної рамки кваліфікацій. Формування громадянських компетентностей забезпечується дисциплінами «Правознавство», «Філософія» та «Безпека життєдіяльності», які сприяють розвитку здатності здобувачів реалізовувати свої права та обов'язки як членів суспільства, а також діяти відповідно до принципів академічної доброчесності. Загальнокультурні компетентності формуються через вивчення дисциплін «Історія зарубіжного мистецтва», «Історія української культури і мистецтва» та «Сучасні мистецькі практики», що сприяють усвідомленню значення культурної спадщини та її збереження. Крім того, програмні результати навчання передбачають здатність аналізувати мистецтво як відображення соціокультурних процесів та сприяти популяризації культурної спадщини.

### **3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностей, якщо освітня програма є міждисциплінарною)**

Зміст освітньо-професійної програми «Реставрація та експертиза творів мистецтва» відповідає предметній області спеціальності 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація». Під час аналізу навчального плану, робочих програм дисциплін та проведених зустрічей із науково-педагогічними працівниками і здобувачами освіти експертна група встановила, що освітній процес поєднує теоретичну підготовку з практичним опануванням реставраційних технологій. Теоретична підготовка забезпечується дисциплінами мистецтвознавчого, гуманітарного та природничо-наукового спрямування, тоді як практичні компетентності формуються у межах фахових дисциплін і практичної підготовки. Об'єктом вивчення є процеси реставрації, збереження та дослідження творів мистецтва, а зміст освітньої програми охоплює всі основні етапи роботи з мистецькими об'єктами — від мистецтвознавчого аналізу та атрибуції до виконання реставраційного втручання і підготовки творів до експонування. Освітній процес має виражений практичний характер: здобувачі освіти з перших курсів залучаються до роботи з оригінальними творами мистецтва у спеціалізованих майстернях, що сприяє формуванню професійних навичок художника-реставратора. Теоретичний зміст програми ґрунтується на вивченні історії мистецтв, технології художніх матеріалів, а також фізико-хімічних процесів, пов'язаних зі старінням і відновленням мистецьких пам'яток. У межах дисциплін «Філософія», «Історія реставрації», «Спеціалізація» та інших формуються фундаментальні знання щодо принципів наукової («музейної») реставрації, зокрема мінімального втручання, оборотності та наукової обґрунтованості реставраційних робіт, а також усвідомлення етичних і технологічних аспектів реставраційного процесу. Освітня програма передбачає опанування сучасних методів і технологій дослідження та реставрації творів мистецтва. Здобувачі освіти набувають навичок застосування мікрохімічного аналізу, досліджень у ультрафіолетовому та інфрачервоному діапазонах, а також інших приладових методів дослідження. Окремим важливим складником підготовки є формування навичок ведення реставраційної документації, включаючи паспортизацію об'єктів, фотофіксацію етапів робіт та ведення реставраційних щоденників. Матеріально-технічна база закладу вищої освіти забезпечує можливість застосування відповідних інструментів і обладнання. Здобувачі мають доступ до спеціалізованих реставраційних майстерень і лабораторій, оснащених дослідницьким обладнанням (зокрема мікроскопами МБС-2 та МБС-9, цифровими мікроскопами, негатоскопами, приладами для УФ- та ІЧ-досліджень), а також до професійних реставраційних інструментів і матеріалів, необхідних для виконання консерваційних і реставраційних робіт. Лабораторії для фізико-хімічних та біологічних досліджень обладнані витяжною вентиляцією, аналітичними вагами та відповідним хімічним посудом, що забезпечує можливість проведення досліджень у межах навчального процесу.

### **4. Структура і зміст освітньої програми передбачають можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством**

Структура і зміст ОП «Реставрація та експертиза творів мистецтва» передбачають формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів і забезпечують реальний вибір освітніх компонентів в обсязі, визначеному законодавством. У ХДАДМ ці процедури врегульовані локальними актами, зокрема Положенням про організацію освітнього процесу, Положенням про реалізацію права на вільний вибір навчальних дисциплін, Положенням про академічну мобільність та Положенням про неформальну й інформальну освіту (<https://www.ksada.org/publicna-informacziya/>). Механізм ІОТ включає кілька рівнів індивідуалізації. Починаючи з другого курсу здобувачі обирають вибіркові дисципліни обсягом 60 кредитів ЄКТС, що становить 25 відсотків програми. Також передбачено вільний вибір навчально творчої майстерні, вибір теми та керівника кваліфікаційної роботи, а за можливості і навчання за програмами академічної мобільності. Перелік вибірових дисциплін формує робоча група ОП і переглядає його щороку. Під час формування враховують сучасні мистецькі практики, досвід аналогічних програм та пропозиції стейкхолдерів. Перелік вибірових дисциплін формується робочою групою ОП та переглядається щороку. За інформацією ЗВО, під час його формування враховуються сучасні мистецькі практики, досвід аналогічних програм і пропозиції стейкхолдерів; перелік обговорюється на кафедрі та затверджується на рівні відповідних колегіальних органів. Здобувачів інформують про доступні вибіркові дисципліни через каталог вибірових компонентів з анотаціями, оприлюднений на сайті ХДАДМ, а сама процедура вибору додатково роз'яснюється та реалізується у визначені терміни, зокрема в електронному форматі через Google-форми. Водночас експертна група зазначає, що механізм моніторингу вибірових освітніх компонентів і використання його результатів для оновлення каталогу вибірових дисциплін фактично не реалізується. В положенні «Про порядок реалізації здобувачами вищої освіти права на вільний вибір навчальних дисциплін у ХДАМ» зазначено, що «рейтингові списки вибірових навчальних дисциплін у попередніх роках» є необхідною інформацією для формування переліку вибірових дисциплін (<https://surl.li/ezrifd> : стор. 4, 11 абзац), але на сайті ХДАМ в розділі «рейтинг» таких рейтингів не оприлюднено (<https://www.ksada.org/rejtyng/>), у ВСО інформація про них не зазначена. Зокрема, не простежується достатньо чіткий і верифікований зв'язок між результатами аналізу попиту на окремі вибіркові компоненти та рішеннями щодо їх включення, збереження, перегляду або вилучення з каталогу. Попри відсутність налагодженої процедури моніторингу вибірових дисциплін, експертна група дійшла висновку, що освітня програма забезпечує можливість формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів та реалізацію їхнього права на вільний вибір освітніх компонентів, що загалом відповідає вимогам підкритерію 2.4

### **5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності.**

Практична підготовка в межах освітньо-професійної програми «Реставрація та експертиза творів мистецтва» спрямована на формування загальних і спеціальних компетентностей та трансформацію теоретичних знань у професійні навички. Навчальна практика (4 семестр) формує здатність здійснювати діагностику стану пам'ятки, аналізувати характер пошкоджень та вести реставраційну документацію. Аналіз щоденників практики свідчить, що здобувачі виконують завдання зі збору матеріалів, опрацювання фахової літератури та розроблення планів реставраційних заходів. Аналіз щоденників практики здобувачів (зокрема Я. Борисенко, В. Василенко) свідчить, що вони виконують завдання зі збору інформації про об'єкти реставрації, опрацювання фахової літератури та розроблення попередніх планів реставраційних заходів. Педагогічна практика (6 семестр) спрямована на формування компетентностей у сфері викладання мистецьких дисциплін. Наприклад, здобувачі Губеня О., Попова К. та Ягудіна А. у 2025 р. проходили практику на базі Будянської школи мистецтв, де проводили заняття з учнями, готували концепти лекцій та візуальні матеріали, зокрема за темою «Копія олійного живопису», а також пояснювали особливості технік *alla prima* та багатошарового живопису. Це сприяє формуванню здатності до педагогічної діяльності та комунікації з різними аудиторіями. Переддипломна практика (8 семестр) має інтеграційний характер і передбачає виконання комплексних досліджень об'єкта реставрації із застосуванням приладових методів дослідження (рентгенографія, аналіз у УФ та ІЧ-діапазонах, мікроскопічні дослідження), результати яких використовуються під час підготовки кваліфікаційної роботи. Зокрема, у щоденнику практики здобувача Вітер О. зафіксовано виконання рентгенографічних досліджень живописного шару, аналізу у ультрафіолетовому та інфрачервоному діапазонах, мікроскопічного аналізу структури фарбового шару та ґрунту. Отримані результати стали основою дослідницького розділу кваліфікаційної роботи. Базис практики відповідають специфіці підготовки фахівців. Здобувачі проходять практику на базі Харківського художнього музею та Сумського художнього музею де працюють з автентичними експонатами та набувають навичок реставрації живопису. Педагогічна практика організовується у мистецьких навчальних закладах, зокрема Будянській школі мистецтв та арт-центрі «Кадмій», що дозволяє здобувачам апробувати методику викладання мистецьких дисциплін. Водночас на базі ХДАДМ функціонують реставраційні майстерні та лабораторії фізико-хімічних досліджень, оснащені необхідним обладнанням, що забезпечує виконання складних дослідницьких завдань. До організації практичної підготовки залучаються роботодавці та представники професійного середовища. Зокрема, під час оновлення освітньої програми враховувалися пропозиції фахівців реставраційних центрів та музейних установ щодо змісту практичної підготовки, а також здійснюється узгодження реставраційних робіт із музейними установами, які надають об'єкти для дослідження та реставрації.

## **6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок**

ОП «Реставрація та експертиза творів мистецтва» забезпечує можливості для набуття здобувачами освіти соціальних навичок (*soft skills*), необхідних для подальшої професійної діяльності. Зміст освітніх компонентів сприяє розвитку комунікативних здібностей, навичок командної роботи, критичного мислення та публічної презентації результатів професійної діяльності. Формування таких навичок забезпечується як обов'язковими, так і вибірковими освітніми компонентами. Зокрема, дисципліни «Іноземна мова» та «Українська мова за професійним спрямуванням» сприяють розвитку культури усного та письмового мовлення, здатності до професійної комунікації та роботи в міжнародному контексті. Дисципліна «Методика викладання дисциплін образотворчого мистецтва» формує навички публічного виступу, управління аудиторією та педагогічної комунікації. У вибіркового блоці освітньої програми передбачено дисципліни, спрямовані на розвиток соціальної взаємодії, зокрема «Мистецтво перемовин», «Основи міжкультурного ділового спілкування», «Мовленнєві комунікації», «Рекламний копірайтинг та спічрайтинг». Експертна група також відзначає, що важливим середовищем розвитку соціальних навичок є участь здобувачів освіти у спільних творчих та дослідницьких проєктах. Під час зустрічей зі здобувачами та науково-педагогічними працівниками було підтверджено участь студентів у проєктній діяльності, зокрема у грантових культурних проєктах, що передбачають командну роботу, професійну комунікацію та спільну відповідальність за результати виконаних завдань. Зокрема, у межах грантового проєкту Українського культурного фонду «ДеАрхівация. Живопис з методфонду ХДАДМ» (2025) здобувачі освіти (Я. Борисенко, В. Василенко, А. Кравченко, В. Гайворонська, А. Костенко та ін.) працювали у командах разом із викладачами над дослідженням і реставрацією творів живопису. Така діяльність сприяє формуванню навичок професійної комунікації, командної роботи та спільної відповідальності за результати проєкту. Отже, ОП забезпечує формування у здобувачів освіти соціальних навичок, необхідних для професійної діяльності, що відповідає вимогам підкритерію 2.5.

## **7. Обсяг окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає законодавству, фактичному навантаженню здобувачів, та програмним результатам навчання**

Співвідношення між аудиторною та самостійною роботою здобувачів визначається навчальним планом освітньо-професійної програми, який є структурною основою організації освітнього процесу. Для ОП «Реставрація та експертиза творів мистецтва» загальний обсяг навчального навантаження становить 7200 годин (240 кредитів ЄКТС), з яких 3290 годин припадає на аудиторні заняття, а 3910 годин — на самостійну роботу здобувачів. Такий розподіл забезпечує поєднання безпосередньої роботи зі викладачем та самостійного опрацювання матеріалу. Під час аналізу навчального плану та силабусів експертна група встановила, що розподіл навчального навантаження між аудиторною та самостійною роботою загалом є збалансованим і відповідає змісту освітніх компонентів. Зокрема, для дисциплін практичного спрямування передбачено більший обсяг аудиторної роботи, тоді як у теоретичних компонентах більша частка годин відводиться на самостійне опрацювання матеріалу. Наведене

співвідношення забезпечує поєднання роботи здобувачів під керівництвом викладача та самостійного опанування освітніх компонентів, що загалом відповідає вимогам підкритерію 2.6.

## **8. Структура освітньої програми, освітні компоненти забезпечують практикоорієнтованість освітньої програми або узгоджені із завданнями та особливостями дуальної форми здобуття освіти (у разі реалізації цієї форми на освітній програмі)**

Попри відсутність формалізованої дуальної моделі, освітня програма має виражений практикоорієнтований характер, що забезпечується інтеграцією реальних професійних завдань у навчальний процес. Зокрема, здобувачі освіти залучаються до роботи з оригінальними творами мистецтва вже з першого курсу під керівництвом викладачів-реставраторів. Навчальний план передбачає значний обсяг практичної підготовки: на практичні заняття відведено 2829 годин (понад 39 % загального обсягу навчального навантаження), а значна частина самостійної роботи також має практичний характер. Практична спрямованість підготовки реалізується через виконання професійних завдань у межах фахових дисциплін. Зокрема, під час вивчення дисциплін «Основи реставрації творів живопису» та «Реставрація творів живопису» здобувачі виконують повний цикл робіт — від техніко-технологічного дослідження об'єкта до проведення консерваційних та реставраційних заходів. Дисципліна «Експертиза творів мистецтва» передбачає опанування методів неруйнівного дослідження, зокрема мікрохімічного аналізу, рентгенографії, досліджень у ультрафіолетовому та інфрачервоному діапазонах, що відповідає сучасним стандартам музейної та експертної практики. Важливим елементом практикоорієнтованого навчання є участь здобувачів у реальних професійних кейсах. Зокрема, у межах грантового проєкту Українського культурного фонду «ДеАрхівация. Живопис з методфонду ХДАДМ» (2025) здобувачі разом із викладачами здійснюють дослідження та реставрацію творів живопису з методичного фонду Академії, що дозволяє поєднати навчальний процес із реальною реставраційною практикою. Крім того, під час повномасштабного вторгнення у 2022 році здобувачі та викладачі брали участь у евакуації та збереженні творів із фондів Харківського художнього музею, що стало практичним досвідом роботи з культурною спадщиною в кризових умовах.

## **9. Освітня програма забезпечує набуття здобувачами вищої освіти компетентностей, направлених на досягнення глобальних цілей сталого розвитку до 2030 року, проголошених резолюцією Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй від 25 вересня 2015 року № 70/1, визначених Указом Президента України від 30 вересня 2019 року № 722**

Зміст освітньо-професійної програми «Реставрація та експертиза творів мистецтва» спрямований на формування компетентностей, що відповідають принципам сталого розвитку та глобальним цілям сталого розвитку ООН до 2030 року. Це реалізується через систему програмних результатів навчання, зміст освітніх компонентів та створення інклюзивного освітнього середовища. Формування екологічної свідомості здобувачів передбачено у ПРН 18, який орієнтований на здатність випускника застосовувати принципи екологічної відповідальності у професійній діяльності та повсякденному житті. Досягнення цього результату забезпечується, зокрема, вивченням дисципліни «Безпека життєдіяльності, основи екології та охорони праці», у межах якої розглядаються питання системного аналізу безпеки життєдіяльності, екологічної відповідальності та сталого розвитку. Водночас формування екологічних і гуманістичних цінностей відображено у загальній компетентності ЗК 2, що передбачає здатність зберігати і примножувати культурні та суспільні цінності. Освітня програма також корелює з Ціллю 4 сталого розвитку ООН — забезпечення якісної та інклюзивної освіти. Програма реалізується на засадах студентоцентрованого підходу та передбачає можливість формування індивідуальної освітньої траєкторії через вибірковий блок дисциплін обсягом 60 кредитів ЄКТС (25 %). В Академії створено умови для інклюзивного навчання: діють відповідні внутрішні положення щодо організації інклюзивної освіти та супроводу осіб з особливими освітніми потребами, а інфраструктура закладу адаптована до потреб маломобільних груп населення. Важливою складовою реалізації принципів сталого розвитку є збереження культурної спадщини, що становить безпосередній зміст професійної діяльності випускників програми. Зокрема, ПРН 17 передбачає здатність популяризувати національну та світову культурну спадщину, сприяти формуванню культурної ідентичності та розвитку суспільства. Підготовка фахівців у сфері реставрації творів мистецтва сприяє збереженню культурних цінностей для майбутніх поколінь, що відповідає завданням сталого розвитку у сфері культури. Крім того, зміст освітніх компонентів загальної підготовки (зокрема «Правознавство», «Філософія») сприяє формуванню ЗК 1, що передбачає здатність усвідомлювати свої права та обов'язки як члена суспільства, діяти відповідально та сприяти розвитку громадянського суспільства. У програмі також акцентовано увагу на принципах академічної доброчесності та неприпустимості корупції (ЗК 14), що є важливим елементом формування соціально відповідальної професійної спільноти.

## **Загальний аналіз щодо Критерію 2:**

### **Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм**

Експертна група встановила, що структура та зміст ОП «Реставрація та експертиза творів мистецтва» загалом відповідають вимогам стандарту вищої освіти за спеціальністю 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація» першого (бакалаврського) рівня. Загальний обсяг програми становить 240 кредитів ЄКТС, а

її структура забезпечує належне співвідношення обов'язкових і вибіркового освітніх компонентів та формування інтегральної, загальної і спеціальних компетентностей здобувачів. Освітні компоненти у своїй сукупності забезпечують досягнення програмних результатів навчання, а освітній процес має чітку структурно-логічну послідовність із поступовим переходом від фундаментальної підготовки до спеціалізованих дисциплін професійного циклу. Зміст програми відповідає предметній області спеціальності, поєднуючи мистецтвознавчу, художньо-практичну та природничо-наукову складові, і має виражений практикоорієнтований характер. ОП також забезпечує формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів через вибірково освітні компоненти обсягом 60 кредитів ЄКТС (25% загального обсягу програми), а також через можливість вибору творчої майстерні, теми та керівника кваліфікаційної роботи. Крім того, програма сприяє формуванню у здобувачів соціальних навичок (soft skills), зокрема комунікативних умінь, здатності до командної роботи та публічної презентації результатів професійної діяльності. До позитивних практик за критерієм слід віднести практикоорієнтований характер освітньої програми, а також залучення здобувачів до творчих і дослідницьких проєктів, зокрема у межах грантового проєкту Українського культурного фонду «ДеАрхівация. Живопис з методфонду ХДАДМ», що сприяє розвитку професійних і соціальних навичок.

## Недоліки

Моніторинг вибіркового дисциплін у закладі здійснюється епізодично та потребує систематизації і подальшого вдосконалення: відсутні оприлюднені рейтингові списки вибіркового дисциплін за попередні роки, а також не простежується чіткий і верифікований зв'язок між результатами аналізу попиту здобувачів та рішеннями щодо включення, збереження, перегляду або вилучення дисциплін із каталогу

## Рекомендації

З метою посилення прозорості формування індивідуальної освітньої траєкторії та забезпечення доказового оновлення каталогу вибіркового дисциплін до початку 2026–2027 навчального року впровадити процедуру моніторингу вибіркового освітніх компонентів, зокрема шляхом регулярного формування й оприлюднення рейтингових списків вибіркового дисциплін, а також відображення у протоколах і матеріалах перегляду ОП чіткого зв'язку між результатами аналізу попиту здобувачів і рішеннями щодо оновлення каталогу вибіркового дисциплін.

## Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

## Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

**1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою укладені відповідно до Умов (Порядку) прийому на навчання для здобуття вищої освіти є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти**

Правила прийому на навчання до ХДАМ (Правила) містять усю необхідну інформацію, зокрема розкривають умови прийому на навчання для здобуття вищої освіти, джерела фінансування здобуття вищої освіти. Деталізовано обсяги прийому та обсяги державного (регіонального) замовлення, порядок розміщення державного (регіонального) замовлення. Окремими розділами визначено умови та порядок реєстрації заяв, проведення конкурсного відбору та зарахування на навчання. Правила не містять дискримінаційних обмежень прав абітурієнтів, передбачають чіткі вимоги та зрозумілі умови щодо переведення здобувачів на вакантні місця державного (регіонального) замовлення. Визначено процедуру прийняття на навчання іноземців та осіб без громадянства. Правила прийому на навчання до ЗВО, розміщені у відкритому доступі на сайті ХДАМ у розділі «Вступ» (<https://surl.li/nztncy>) в редакції від 14.03.2025 року. В правилах прийому враховано основні положення Наказу МОН «Про затвердження Порядку прийому на навчання для здобуття вищої освіти в 2025 році» № 312/43718 від 26.02.2025 зі змінами та доповненнями від 27.02.2025 (Наказ МОН № 386). Зміни в нормативних документах відображають зміни в законодавстві України та підзаконних актах щодо правил та умов вступу (Зустріч 9: І. Орлова). Правила вступу, етапи конкурсного відбору є зрозумілими для вступників (Зустріч 7).

## 2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують її особливості

Порядок реєстрації заяв для участі у вступних випробуваннях та конкурсному відборі, а також організація та проведення конкурсного відбору регламентовано Правилами прийому на навчання в ХДАМ. Програма творчого конкурсу ОП «Реставрація та експертиза творів мистецтва» розміщена у відкритому доступі на сайті ХДАМ

(<https://surl.li/bgdaazu>). Типове завдання для творчого конкурсу полягає у копіюванні твору олійного живопису, зокрема портрету. У програмі прописані вимоги до виконання копії, алгоритм оцінювання роботи, система балів та критерії, за якими оцінюється результат. Завдання творчого конкурсу спрямоване на перевірку рівня знань і навичок абітурієнтів у роботі в техніці олійного живопису (копіювання). Під час створення копії увага зосереджена на розумінні вступником технології живопису, знанні специфіки матеріалів і технік, а також на здатності максимально точно відтворити композицію, тональні й колірні характеристики оригінального твору. Творче завдання відповідає рівню складності для першого рівня вищої освіти зі спеціальності 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація»

**3. Заклад вищої освіти у межах освітньої програми здійснює визнання програмних результатів навчання та кваліфікацій, здобутих на інших освітніх програмах (зокрема під час академічної мобільності). Таке визнання здійснюється відповідно до чітких і зрозумілих правил, що не суперечать національному законодавству та міжнародним актам, є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються. Процедура та прийняті рішення про визнання належним чином документуються відповідно до законодавства**

«Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу ХДАМ» знаходиться у відкритому доступі на сайті Академії (<https://surl.li/ccrlknprn>). Документ регламентує процедуру визнання результатів програми академічної мобільності (АМ) ЗВО. Зокрема чітко визначені права та обов'язки закладів-партнерів учасників АМ. Водночас в порядку звітування та оформлення документів за результатами програми АМ (п. 57 Положення) передбачено індивідуальний графік складання академічної заборгованості або проходження повторного курсу навчання у випадку не виконання програми навчання за АМ, але не визначено терміни та процедура. Протягом 2022–2025 рр. участь в програмі внутрішньої АМ на базі Львівської національної академії мистецтв взяли здобувачі 1-2 курсів ОП «Реставрація та експертиза творів мистецтва» Т. Губеня та А. Костенко.

**4. Заклад вищої освіти у межах освітньої програми здійснює визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти. Таке визнання здійснюється відповідно до чітких і зрозумілих правил, що не суперечать законодавству, є доступними для всіх учасників освітнього процесу**

Здобувачі підтверджують активну практику зарахування результатів, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, зокрема участь у грантових проектах, майстер-класах, тренінгах та інших формах позааудиторної діяльності. Такі досягнення (у вигляді додаткових балів) враховуються при формуванні рейтингу, що, своєю чергою, впливає на призначення академічної стипендії. Здобувачі описують процес зарахування як максимально простий і зрозумілий: достатньо сертифікати, свідоцтва або інші підтверджуючі документи про неформальну (інформальну) освіту передати в деканат особисто або через куратора і деканат перевіряє здобутки та вираховує рейтингові бали. Крім того, користуючись додатковими балами, можна підвищити поточну оцінку або зарахувати сертифікат на завдання, яке передбачено ОК (є практика по таким дисциплінах як «Безпека життєдіяльності» та «Комп'ютерні технології») (Зустріч 5: О. Денисенко, В. Василенко, А. Андренко).

### **Загальний аналіз щодо Критерію 3:**

#### **Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм**

Правила прийому до ХДАМ містять основну інформацію про умови вступу, фінансування, конкурсний відбір та зарахування, не мають дискримінаційних обмежень і передбачають прозорі процедури для переведення на місця держзамовлення та прийняття іноземців. Документ доступний на сайті ХДАМ і враховує актуальне законодавство. Інформація про порядок подачі заяв та організація творчого конкурсу для ОП «Реставрація та експертиза творів мистецтва», зокрема вимоги та критерії оцінювання, є відкритому доступі. Здобувачі самостійно виконують конкурсне завдання, мають свободу творчого вираження. Положення про академічну мобільність визначає права й обов'язки учасників, результати програм внутрішньої та міжнародної мобільності. Процедури визнання результатів навчання з інших програм врегульовані нормативно та відповідають національному й міжнародному праву. Досягнення у неформальній та інформальній освіті враховуються через рейтингові бали, які впливають на стипендію та можуть бути зараховані як виконані завдання.

#### **Недоліки**

У «Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність учасників освітнього процесу ХДАМ» не визначено терміни та процедуру складання академічної заборгованості чи повторного курсу. Наявні розбіжності щодо формування комісії: «Положенні про неформальну та інформальну освіту учасників освітнього процесу ХДАМ» – за розпорядженням декана, «Положення про порядок визнання у ХДАМ результатів навчання отриманих

у неформальній освіті» – наказом ректора. Так само у «Положенні про неформальну та інформальну освіту учасників освітнього процесу ХДАМ» є невідповідності у кількості кредитів визнання неформальної освіти. В обох Положеннях не визначено процедуру апеляції негативних рішень предметної комісії.

## Рекомендації

З метою дотримання рівних можливостей для здобувачів освіти щодо прозорості процедури визнання результатів академічної мобільності та узгодження нормативних документів, до початку 2026–2027 навчального року рекомендовано визначити чіткі строки та прозору процедуру визнання результатів академічної мобільності у відповідних положеннях ХДАМ. Також до цього часу потрібно узгодити нормативні документи щодо визнання результатів навчання, отриманих неформально чи інформально.

## Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

## Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

**1. Освітній процес відповідає вимогам законодавства. Методи, засоби та технології навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі мети та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи**

Питання вибору форм і методів навчання регулюються у «Положенні про організацію освітнього процесу у ХДАДМ» (<https://surl.li/rcsxto>). Згідно з інформацією, розміщеною на сторінці кафедри реставрації та експертизи творів мистецтва ( <https://surl.li/ugunrv> ), для бакалаврів зазначена очна форма навчання. В умовах воєнного стану організація освітнього процесу також передбачає перехід на змішану та дистанційну форми навчання. Основним методом є безпосередня робота в реставраційних лабораторіях (<https://surl.li/dgfazo>). Студенти залучаються до практичної реставрації творів станкового олійного та темперного живопису, а також монументального живопису. Особливістю є робота з реальними об'єктами, що передаються музеями, храмами або приватними особами для навчальних цілей. У навчальний процес імplementовані курси «Комп'ютерні технології» та «Digital Art-технології», що дозволяє використовувати сучасні програмні засоби для документування та дослідження творів мистецтва. Метод копіювання використовується як базовий метод вивчення техніки та технології авторів минулого через створення копій олійного та темперного живопису. Методика розшарування (розпушування) різночасового живопису - унікальна запатентована розробка кафедри (патенти №128081 <https://surl.li/qptyjn>, №128082 <https://surl.li/ngxjbs>; авторами розробки є викладачі кафедри — Максим Терехов та Анатолій Долуда), що передбачає використання спеціальної адгезивної плівки ПВБ для розділення шарів живопису різних епох. Методики дезінфекції та укріплення творів, що мають значні пошкодження пліснявими грибами та вологою застосовують для реставрації пам'яток, уражених біодеструкторами. Для відновлення творів із пізніми записами або значними втратами використовується наукова реконструкція. Для діагностики застосовуються техніко-технологічні методи дослідження: ультрафіолетове (УФ) дослідження, мікрохімічний мікроскопічний аналізи та фотофіксація. Навчання у малих групах дозволяє реалізувати індивідуальну траєкторію підготовки реставратора та студентоцентрикований підхід. Впровадження цих методик підтверджується високим рівнем задоволеності студентів факультету Образотворчого мистецтва методами навчання (середня оцінка 6.17 за шкалою Лайкерта) та відповідністю ОПП сучасним вимогам практичної діяльності.

**2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (у формі робочої програми навчальної дисципліни, силабусу)**

На офіційному вебсайті Харківської державної академії дизайну і мистецтв ([ksada.org](https://ksada.org)) та у віртуальному навчальному середовищі (сторінка кафедри: <https://surl.li/icryvk>); розділ «Публічна інформація»: [surl.li/pxfbve](https://surl.li/pxfbve) ) оприлюднено інформацію, що забезпечує прозорість організації освітнього процесу. На вкладці ОПП «Реставрація та експертиза творів мистецтва» (бакалаври) (<https://surl.li/btuofx>) розміщено повний текст ОПП у різних редакціях (2022, 2025 рр.), її мету, фокус та програмні результати навчання, навчальні плани, робочі програми дисциплін і силабуси, які містять цілі, тематику занять, очікувані результати навчання, порядок і критерії оцінювання та рекомендовану літературу. Експертна група під час зустрічей зі здобувачами та НППП пересвідчилася, що інформація про зміст освітніх компонентів, програмні результати навчання, форми контролю та критерії оцінювання повідомляється вчасно й є доступною. Основними методичними документами є робочі програми та силабуси, розміщені на сторінці ОПП. Для підтримки освітнього процесу розроблено систему методичних рекомендацій, що охоплює всі етапи підготовки бакалавра — від опанування базових технік до виконання кваліфікаційної роботи та проходження практик (сторінка кафедри РЕТМ <https://surl.li/xpihtx>). Актуальний розклад занять, контрольних заходів і консультацій оприлюднюється заздалегідь в особистих кабінетах здобувачів і

викладачів на порталі <https://surl.lt/xbdmhy>. Для оперативного інформування також використовується офіційний Telegram-канал деканату факультету образотворчого мистецтва. Здобувачі повідомили, що викладачі на першому занятті додатково ознайомлюють їх із метою дисципліни, програмними результатами навчання, формами контролю та критеріями оцінювання, а також дублюють цю інформацію у групових чатах. Академія систематично збирає зворотний зв'язок щодо зрозумілості критеріїв оцінювання. За результатами опитування здобувачів факультету образотворчого мистецтва (осінній семестр 2025/2026 н.р.) рівень задоволеності прозорістю оцінювання становив 6,5 із 7 балів (<https://surl.li/uzjigf>).

### **3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та мети освітньої програми**

В освітній процес ОПП «Реставрація та експертиза творів мистецтва» методи викладання і навчання, засновані на дослідженнях, імплементовані через інтеграцію науково-пошукових завдань безпосередньо у фахові дисципліни та практичну підготовку. Реалізація програми передбачає використання проблемно-орієнтованого навчання, роботу над груповими проектами та обов'язковий етап техніко-технологічної «діагностики» об'єкта перед початком реставрації. Студенти опановують методи наукового опису пам'яток через заповнення реставраційної документації (паспортів) (<https://surl.cc/aooohl>), що є невід'ємною частиною навчальної та переддипломної практик. До конкретних наукових досягнень, що використовуються в освітньому процесі та позанавчальній діяльності, належать: запатентовані методики кафедри – впровадження унікального способу реставрації різночасового живопису з використанням адгезивної плівки ПВБ (патенти №128081, №128082), авторами яких є викладачі М. Терехов та А. Долуда. Для виявлення авторських підписів, прихованих записів та біологічних уражень об'єктів. застосовується ультрафіолетове (УФ) дослідження, мікрохімічний та мікроскопічний аналізи. Здобувачі проходять практику в спеціалізованих реставраційних лабораторіях кафедри (<https://surl.li/dgfazo>) та на базах партнерів, якими є провідні музеї. Основними результатами такої практики є наприклад, успішне відновлення унікальної ікони XVIII ст. «Іоанн Предтеча – Ангел пустелі» для Сумського обласного художнього музею студенткою Іриною Сиволап (<https://surl.lt/dojquk>). Це і участь випускників та студентів у стабілізації стану масштабних полотен у Харківському художньому музеї (<https://surl.li/bihlca>). Це і ідентифікація раніше невідомих авторів (М. Казарбіна, Ю. Сочнева) під час робіт над творами з методичного фонду (<https://surl.li/ecsgxs>). Наукові проекти здобувачів та викладачів отримали підтримку стейкхолдерів та донорів. За фінансової підтримки Українського культурного фонду (УКФ) реалізується масштабний проєкт «ДеАрхівация. Живопис із методфонду ХДАДМ», спрямований на діджиталізацію та реставрацію 30 унікальних портретів (<https://surl.li/czoqon>). Східний регіональний науково-мистецький центр НАМ України надає інформаційну та організаційну підтримку науково-дослідним ініціативам кафедри. Сумський обласний художній музей ім. Н. Онацького, Харківський художній музей та ХММ І. Рєпіна виступають як партнери, надаючи об'єкти для досліджень та консультуючи студентів (<https://surl.lt/dojquk>). 22 листопада 2024 р. у ХДАДМ відбулась міжнародна наукова конференція «30 років кафедрі реставрації та експертизи творів мистецтва» (<https://surl.lt/fdnagw>). Студенти кафедри залучаються до робіт у межах партнерства з міжнародною реставраційною фірмою KARP Restorer (<https://surl.li/urjkjt>). Робота в межах такого партнерства базується на методах Research-led teaching, де здобувачі проводять техніко-технологічні дослідження об'єктів під наглядом як викладачів кафедри, так і фахівців-практиків фірми.

### **4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) систематично оновлюють зміст освітніх компонентів на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі**

Система перегляду та оновлення змісту освітніх компонентів (ОК) на ОПП «Реставрація та експертиза творів мистецтва» функціонує як багаторівневий механізм, що поєднує внутрішній моніторинг, зовнішню експертизу та впровадження наукових інновацій. Основна ініціатива належить гаранту ОП та проєктній групі. Важливу роль відіграють стейкхолдери (музеї, реставраційні центри), які надають відгуки та рецензії на проєкти ОПП. Робоча група систематично проводить анкетування здобувачів (наприклад, опитування осіннього семестру 2025/2026 н.р.) щодо задоволеності методами викладання та змістом програм (<https://surl.li/keqrte>). Отримані дані, пропозиції та побажання здобувачів обов'язково обговорюються з гарантами програм та керівництвом факультету для подальшої оптимізації освітнього середовища. Самооцінювання є ключовим механізмом аналізу ОП для її постійного вдосконалення, що підтверджується високим рівнем задоволеності студентів (6.34 бали з 7) відповідністю програми сучасним вимогам (<https://surl.li/uzjigf>). Оновлення освітньо-професійної програми (ОПП) у 2025 році, зокрема на основі результатів проєкту «ДеАрхівация», зафіксовано у конкретних робочих програмах (силабусах) та методичних рекомендаціях кафедри реставрації та експертизи творів мистецтва. До методичних рекомендацій ОК «Експертиза творів живопису» включено нову актуальну тему: «Мистецтвознавче дослідження символіки тоталітарного комуністичного режиму та збройної агресії Росії в Україні» (<https://surl.cc/hgdpsn>). «Реставрація творів живопису» (3 курс) та «Основи реставрації» – оновлено зміст практичних занять щодо роботи з творами, які мають середній рівень руйнувань, з обов'язковим використанням ультрафіолетового (УФ) дослідження та мікроскопічного аналізу кракелюру (<https://surl.li/wmnmex>). У силабус ОК «Спеціальна хімія» (<https://surl.li/cqyura>) та «Реставрація творів живопису» (<https://surl.li/wmngry>) інтегровано завдання з ідентифікації колагенового клею тваринного походження та аналізу сторонніх нашарувань (ґрунтів) на основі тестів, проведених під час проєкту. Зміни 2025 року трансформували методичний фонд із простого місця зберігання на динамічний освітньо-культурний простір, де студенти опановують повний цикл — від фізичної реставрації до діджиталізації та віртуальної експозиції.

## **5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності за освітньою програмою та закладу вищої освіти**

Реалізація міжнародної академічної мобільності на ОПП «Реставрація та експертиза творів мистецтва» упродовж останніх 4 років (2022–2025 рр.) здійснюється через пряму участь викладачів у закордонних проєктах, залучення студентів до вивчення світового досвіду та професійну мобільність випускників. Шуліка В. має досвід реставраційної практики в Берліні (Німеччина), де працював над ведучою «Собор у Фердені» <https://surl.li/qfyqfl>. Здійснює спільні наукові дослідження з іноземними колегами (зокрема з Гі Сінченем) щодо розвитку мистецтвознавчої синології у Франції та США ( <https://surl.li/nzxtrpx> ). Кішкурно О. Проводила дослідження та реставрацію позолоченого різьблення пам'яток епохи Фрідріхського рококо з колекцій музеїв Німеччини (<https://surl.li/sbcxny>). Цей досвід використовується як кейс-стаді під час викладання фахових дисциплін. Випускники останніх років успішно реалізують право на професійну мобільність, працюючи художниками-реставраторами в Дрезденській картинній галереї (Німеччина), а також у реставраційних центрах Фінляндії, Франції та Італії (<https://surl.li/lptasd> ) 22 листопада 2024 р. була проведена в онлайн-форматі Міжнародна наукова конференція до 30-річчя кафедри. У заході взяли участь представники таких установ: Фондація Пруських палаців та садів Берлін-Бранденбург (Німеччина) , Академія образотворчих мистецтв ім. Яна Матейка у Кракові (Польща). Студенти кафедри залучаються до робіт у межах партнерства з міжнародною реставраційною фірмою KARP Restorer (<https://surl.li/urjkjt> ). Робота в межах такого партнерства базується на методах Research-led teaching, де здобувачі проводять техніко-технологічні дослідження об'єктів під наглядом як викладачів кафедри, так і фахівців-практиків фірми. Головною проблемою за останні 4 роки стало обмеження фізичного переміщення через воєнний стан. Для подолання цього бар'єру на ОП було забезпечено поінформованість (оцінка студентів — 6.46 балів) щодо можливостей грантових програм та онлайн-участі у міжнародних заходах.

### **Загальний аналіз щодо Критерію 4:**

#### **Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм**

Навчання і викладання за ОП загалом відповідають вимогам стандарту вищої освіти та реалізуються на засадах студентоцентрованого підходу. Освітній процес поєднує навчальну, дослідницьку та практичну складові, зокрема інтегрує наукові дослідження з практикою реставраційної діяльності. За результатами опитувань здобувачі високо оцінюють ефективність методів навчання (6,17 бала з 7) та якість освітніх послуг загалом (6,28 бала з 7). До позитивних практик ЕГ відносить реалізацію підходу «навчання через дослідження», зокрема в межах грантового проєкту «ДеАрхівация» (2025 р.), у якому здобувачі залучені до повного циклу наукової реставрації, атрибуції та діджиталізації музейних об'єктів. Зміст освітньої програми оперативно актуалізується з урахуванням суспільно-політичного контексту, що виявляється у впровадженні нових тематичних напрямів у навчально-методичне забезпечення. Освітній процес також характеризується поєднанням традиційних підходів із сучасними цифровими технологіями, зокрема використанням високоточної візуалізації.

### **Недоліки**

В умовах воєнного стану фактична участь здобувачів у програмах міжнародної академічної мобільності залишається обмеженою, незважаючи на достатній рівень їх інформованості про відповідні можливості.

### **Рекомендації**

1. З метою посилення міжнародної складової ОП та розширення доступу здобувачів до інструментів академічної мобільності рекомендується упродовж наступного навчального року забезпечити участь здобувачів у міжнародних онлайн-проєктах, курсах або віртуальних академічних обмінах. 2. З метою подальшого розвитку дослідницької складової ОП та цифровізації освітніх ресурсів рекомендується упродовж наступного навчального року продовжити діджиталізацію методичного фонду кафедри із залученням здобувачів освіти у межах навчальної та дослідницької діяльності.

### **Рівень відповідності Критерію 4.**

Рівень В

## **Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:**

**1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому та оприлюднюються заздалегідь**

«Положення про організацію освітнього процесу у ХДАДМ» (<https://surl.li/rcsxt0>) регламентує проведення поточного, модульного та підсумкового контролю, а також вимоги до інформування здобувачів. Силабуси дисциплін містять інформацію про критерії та методи оцінювання результатів навчання та оприлюднюються до початку навчального року або семестру (<https://surl.li/hbrwsl>). Робочі програми визначають систему оцінювання й критерії засвоєння матеріалу за модулями; студенти ознайомлюються з ними на початку вивчення освітнього компонента. Для оцінювання застосовуються різні форми контролю: контрольні роботи, тести, усні опитування, презентації, практичні іспити, звіти з практики, курсові проекти, заліки та екзамени. У реставраційних дисциплінах ключовими є ведення реставраційної документації (<https://surl.li/nlyrqg>) та виконання практичних завдань із консервації й відновлення творів. Для кожного виду робіт визначено чіткі, вимірювані критерії (зокрема, точність техніко-технологічних досліджень або якість укріплення фарбового шару), що забезпечує об'єктивність оцінювання. Викладачі надають зворотний зв'язок, сприяючи покращенню результатів навчання. Система оцінювання є збалансованою та узгодженою з програмними результатами навчання (ПРН): складність завдань відповідає їхній вагомості та очікуваним результатам. Використовуються різноманітні завдання — від перевірки теоретичних знань до творчо-дослідницьких проектів з урахуванням індивідуальної освітньої траєкторії. Прикладом є участь студентів у проекті «ДеАрхівация» (2025 р.), де вони виконували повний цикл дослідження та реставрації музейних об'єктів, включно з атрибуцією та розробкою реставраційних рішень (<https://surl.li/wtsxkf>). Процедури інформування визначаються внутрішніми нормативними документами, зокрема положеннями про організацію освітнього процесу та робочу програму дисципліни (<https://surl.li/qalfyu>), а також правилами проведення контролю. Робоча група із забезпечення якості проводить регулярні опитування здобувачів через Google-форми. За результатами 2025 року прозорість оцінювання отримала 6,5 бала з 7 (<https://surl.li/uqryjc>), ефективність методів навчання і контролю — 6,17 бала (<https://surl.li/cxvuls>), відповідність програм вимогам практичної діяльності — 6,34 бала. Додатковим каналом комунікації є електронна пошта ([skrynia.doviry@ksada.org](mailto:skrynia.doviry@ksada.org)) для збору зауважень і пропозицій.

**2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності). Результати навчання підтверджуються результатами єдиного державного кваліфікаційного іспиту за спеціальностями, за якими він запроваджений**

Освітня програма розроблена відповідно до Стандарту вищої освіти за спеціальністю 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація» (наказ МОН № 725 від 24.05.2019). Атестація бакалаврів здійснюється у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи, що передбачає розв'язання складної спеціалізованої задачі у сфері образотворчого мистецтва. Процес атестації регламентується «Положенням про екзаменаційну комісію» (<https://surl.li/mpyva0>) та наказами про затвердження її складу (<https://surl.li/junqls>), які визначають організацію роботи та проведення підсумкового контролю. Методичні рекомендації до виконання кваліфікаційної роботи (оновлені у 2025 р.) (<https://surl.li/zkdhol>) передбачають посилені вимоги: обов'язкове включення повного циклу інструментальної діагностики та елементів цифрової презентації (3D-моделювання, анімаційна реконструкція) на основі досвіду проекту «ДеАрхівация». Це дозволяє оцінити досягнення ПРН, зокрема здатність до наукових досліджень і використання сучасних технологій. Інформація про кваліфікаційні роботи представлена в репозитарії (<https://surl.li/ucxvcr>) та на сайті кафедри (<https://surl.li/zufhsz>), що забезпечує як візуалізацію результатів, так і підтвердження їх наукової доброчесності та відповідності вимогам. Критерії оцінювання, визначені в методичних рекомендаціях (2025 р.), узгоджені з ПРН і передбачають оцінку атрибуції, обґрунтування технологій реставрації та якості ведення реставраційної документації. Рівень бакалаврських робіт у 2022–2025 рр. є високопрофесійним, науково обґрунтованим і практикоорієнтованим, що підтверджується поверненням відреставрованих пам'яток до музейних фондів і позитивними експертними відгуками. Тематика охоплює реставрацію іконопису, поліхромної скульптури та дослідження творів мистецтва. Серед прикладів: І. Сиволап — «Іоанн Предтеча — Ангел пустелі» (XVIII ст.), А. Вертило — «Свята Трійця» (XVIII–XIX ст.), Д. Фоменко — «Святий Миколай Чудотворець»; І. Вітер — «Розп'яття Христове» (XIX ст.); Д. Северин — копія «Альонушки» В. Васнецова; А. Батуліна — дослідження творів XVI ст. «Діва Марія з немовлям».

**3. Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів (у тому числі щодо наукової складової освітньо-наукової програми, за якою здійснюється підготовка здобувачів ступеня доктора філософії), що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів (зокрема охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів), визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми**

Правила проведення контрольних заходів, зокрема процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, порядок оскарження результатів контрольних заходів та їх повторного проходження визначені у «Положенні про організацію освітнього процесу у ХДАДМ» (<https://surl.li/rcsxt0>), «Положенням про внутрішнє забезпечення якості освіти» (<https://surl.li/fcfccx>), «Положенням про екзаменаційну комісію» (<https://surl.li/uoycmr>), «Положенням про політику і процедури вирішення конфліктних ситуацій в освітньому процесі та освітньому середовищі ХДАДМ» (<https://surl.li/dkdnij>), є чіткими, зрозумілими та доступними для всіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів та дотримуються під час реалізації освітнього процесу. Повна інформація про порядок

оцінювання надається здобувачам заздалегідь, до початку навчання за відповідним курсом. Наприклад, у межах практичного контролю з дисципліни «Реставрація творів живопису» студенти виконують повний цикл «діагностики» твору, що включає фотофіксацію камерою Canon, УФ-дослідження та заповнення реставраційного паспорта, результати яких оцінюються за встановленими у силабусі критеріями. Під час зустрічі з ЕГ здобувачі виявили обізнаність зі змістом РП й повідомили, що всю інформацію щодо критеріїв оцінювання та форм контролю НППП повідомляють їм в процесі занять. На думку присутніх на зустрічах студентів різних курсів навчання за ОПП «РЕТМ» оцінювання результатів їх навчання є об'єктивним. Випадків оскарження результатів контрольних заходів та конфлікту інтересів на даній ОПП не було.

**4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політику і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через її імплементацію у культуру якості закладу вищої освіти) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності**

Правила і процедури дотримання академічної доброчесності у ХДАДМ визначені та регулюються Статутом Академії (<https://surl.li/dnoyri>), «Положенням про академічну доброчесність в ХДАДМ» (<https://surl.li/pkeonb>), «Кодексом етики академічної спільноти ХДАДМ» (<https://surl.li/wgkugc>), «Положенням про внутрішнє забезпечення якості освіти» (<https://surl.li/fcfccx>). Сформовано план заходів кафедри РЕТМ з академічної доброчесності: на 2024-2025 (<https://surl.li/znppow>) та 2025-2026 н.р. (<https://surl.li/qfrzik>), Бюлетень «Академічна доброчесність Infobulletin» (<https://surl.li/skgpex>). Впроваджено практику перевірки курсових, кваліфікаційних робіт на відсоток унікальності тексту (Strike Plagiarism). Про корупційні правопорушення можна звернутися до провідного фахівця з антикорупційної діяльності Анжеліки Назарук (<https://surl.li/bvntvv>), через Єдиний портал повідомлень викривачів (<https://surl.li/sfbgkr>) чи через онлайн скриньку довіри (<https://surl.li/sqvbem>). Скарги про прояви академічної недоброчесності розглядає комісія з питань академічної доброчесності ХДАДМ (<https://surl.li/zoxarh>). На цей час фактів порушень академічної доброчесності серед здобувачів ОП, що потягли за собою застосування норм академічної відповідальності не зафіксовано. Здобувачі демонструють високу впевненість у дотриманні принципів чесності, оцінивши цей показник на 6.59 балів з 7. 95.4% опитаних зазначили, що не стикалися з корупційними проявами, а випадки надання неправомірної вигоди викладачам їм невідомі (<https://surl.li/uqgyjc>). У Таблиці 21 «Звіт про результати опитування щодо задоволеності освітнім середовищем здобувачів першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів вищої освіти факультету образотворчого мистецтва за осінній семестр 2025/2026 н. р.» (<https://surl.li/skjvyw>) наведено результати відповіді на питання щодо обізнаності з процедурою вирішення конфліктних ситуацій в Академії. Зокрема, 44% респондентів зазначили, що ознайомлені з відповідною процедурою, 23,9% — не ознайомлені, а 32,1% вагалися з відповіддю. Отримані дані свідчать про недостатній рівень обізнаності здобувачів щодо механізмів вирішення конфліктних ситуацій (апеляцій).

## **Загальний аналіз щодо Критерію 5:**

### **Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм**

Система контрольних заходів та оцінювання на ОПП «Реставрація та експертиза творів мистецтва» є чіткою, прозорою та повністю відповідає вимогам Стандарту вищої освіти за спеціальністю 023. Заклад забезпечує об'єктивність оцінювання та послідовно впроваджує політику академічної доброчесності. Виявлені окремі зауваження щодо публічності текстів робіт та інформованості про апеляції мають технічний характер і перебувають у стані планового виправлення, що не впливає на загальну якість освітнього процесу. Позитивною практикою ОП є високий рівень довіри здобувачів до освітнього процесу та його прозорості, що підтверджується результатами моніторингу 2025 року: показник прозорості оцінювання становить 6,5 із 7 балів, а дотримання принципів академічної доброчесності — 6,59 бала. Водночас у межах освітніх компонентів «Реставрація творів живопису» та «Експертиза творів мистецтва» реалізовано інноваційні підходи до контролю результатів навчання, зокрема впроваджено обов'язкову діагностику об'єктів із застосуванням УФ-досліджень, мікроскопії та мікрохімічних тестів. Додатково успішна реалізація грантового проєкту «ДеАрхівация» (2025 р.) забезпечила можливість здобувачам продемонструвати досягнення програмних результатів навчання через реставрацію 30 реальних музейних об'єктів.

### **Недоліки**

У репозитарії ХДАДМ та на сайті кафедри вже оприлюднено теми і технічні характеристики кваліфікаційних робіт бакалаврів за 2022–2025 рр., однак наповнення цифрової бази повними текстами робіт у форматі PDF на момент акредитаційної експертизи ще не завершено. Попри нормативне врегулювання процедур апеляції відповідно до локальних актів ХДАДМ, результати опитування засвідчують недостатній рівень обізнаності здобувачів щодо порядку їх реалізації, зокрема серед студентів молодших курсів (44%), що свідчить про потребу в посиленні інформаційно-роз'яснювальної роботи.

## Рекомендації

1. З метою підвищення рівня відкритості та доступності результатів атестації рекомендується завершити технічну інтеграцію повних текстів кваліфікаційних робіт до Репозитарію ХДАДМ упродовж 2025/2026 навчального року. 2. З метою підвищення обізнаності здобувачів щодо процедур захисту їхніх прав до початку 2026/2027 навчального року розробити та оприлюднити на сторінці ОП візуалізовану «дорожню карту апеляції».

## Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

## Критерій 6. Людські ресурси:

**1. Викладачі, залучені до реалізації освітньої програми, з огляду на їх кваліфікацію та/або професійний досвід спроможні забезпечити освітні компоненти, які вони реалізують у межах освітньої програми, з урахуванням вимог щодо викладачів, визначених законодавством**

ОП «Реставрація та експертиза творів мистецтва» забезпечують 19 науково-педагогічних працівників, серед яких 17 мають науковий ступінь (один доктор наук, 16 кандидатів наук), а 13 – вчене звання (2 професори, 11 доцентів). Науково-педагогічний склад відповідає вимогам ст. 38 Ліцензійних умов щодо рівня освіти, наукових ступенів, вчених звань і професійного досвіду. Кваліфікація викладачів підтверджено відповідними документами та активною участю у науково-творчому житті. В. Жердєв, О. Кішкурно та К. Хоменко мають оприлюднені творчі здобутки, беруть участь у виставковій діяльності (зокрема й зарубіжній), що якісно впливає на практичну складову освітньої програми. Викладачі З. Алфьорова, Н. Антоненкова, А. Долуда, Н. Дерезу, О. Калашник, В. Богданова-Найденко, А. Говорун, О. Калашник, М. Ковальова, А. Корнєв, Т. Музика, В. Шуліка мають наукові публікації відповідні тематиці освітнім компонентам, які вони забезпечують. Водночас І. Бондарчук, К. Жернокльов, Г. Штан та І. Наталуха не мають оприлюднених творчих здобутків або наукових публікацій, а професійні публікації Г. Штан і М. Свиначенко не відповідають освітнім компонентам. Проте зазначені викладачі мають відповідну освіту, яка забезпечує належні підстави для здійснення викладання (ВСО: таблиця 2, відповідь на запит ЕГ від 10.03.2026). Публічна інформація про наукові та творчі здобутки викладачів представлена фрагментарно і не систематизована для зручного ознайомлення здобувачів освіти та абітурієнтів, що ускладнює отримання повної інформації про професійний рівень і досягнення викладачів ОП (сайт ХДАМ, Зустріч 4).

**2. Процедури конкурсного відбору викладачів є прозорими, недискримінаційними, дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми та послідовно застосовуються**

Відповідно до «Положення про конкурсний відбір на посади науково-педагогічних працівників у ХДАДМ» (<https://surl.li/tcdsir>), після наказу ректора оголошення про конкурс публікується на сайті ХДАДМ з деталями вакантних посад, вимогами, списком документів і строками. Процедура прозора, відкритий доступ для всіх кваліфікованих кандидатів незалежно від віку, статі чи релігійних переконань; головний критерій – це професійна компетентність. Документи, що підтверджують достовірність інформації, поданої кандидатом на посаду, проходять багаторівневу перевірку. Спочатку їх розглядає Секретар комісії з конкурсного відбору, після чого на факультетах здійснюють додаткову перевірку. Фахівець з ліцензування та акредитацій контролює питання щодо призначення викладача до освітньої компоненти (Зустріч 8).

**3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців, їх організації, професіоналів-практиків та експертів галузі до реалізації освітнього процесу**

Роботодавці та фахівці галузі долучаються до семестрових переглядів та обговорення результатів навчального процесу (<https://surl.li/ugscjg>), відбувається неформальне спілкування здобувачів та знаних митців під час виставкових проєктів. Під час таких заходів роботодавці мають змогу обмінюватися досвідом із викладачами та здобувачами. (зустріч 7: М. Філатова, Д. Курсін). У 2020 році було записано серію спільних відеолекцій (близько 4 годин) О. Ковальчука та В. Шуліки (зустріч 7: О. Ковальчук). Стейкхолдери підкреслюють високий рівень підготовки реставраторів на ОП (Зустріч 7: Т. Тимченко), задоволення роботодавців випускниками ОП (Зустріч 7: І. Поляков), високий рівень виконання реставраційних робіт (Зустріч 7: О. Плохута). Проте, роботодавці, професіонали-практики та експерти галузі (як зовнішні стейкхолдери), не залучені безпосередньо до реалізації освітнього процесу, а їхні наукові напрацювання не інтегровані в освітній процес (зустріч 7).

#### **4. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями, заохочує розвиток викладацької майстерності**

Підвищення кваліфікації (стажування) педагогічних і науково-педагогічних працівників ХДАМ відбувається відповідно до Положення (<https://surl.li/prfhqd>), яке передбачає вимоги до змісту та обсягів підвищення кваліфікації чи стажування (зокрема щодо найменування, мети, обсягу (год або кредити), вид, форма підвищення кваліфікації, перелік компетентностей, що набуваються, вимоги до документа, який є підтвердженням проходження підвищення кваліфікації (стажування), строки та умови фінансування, зразки документів тощо. Положення є у відкритому доступі на сайті ХДАМ. Викладачі, які є групою забезпечення ОП «Реставрація та експертиза творів мистецтва», проходять підвищення кваліфікації (або професійне стажування) в обсязі не менш ніж 6 кредитів ЄКТС за 5 років (накопичувально) (п. 1.8. Положення). Тематика підвищення кваліфікації (стажування) відповідає освітнім компонентам, які забезпечують викладачі, а також спрямована на вдосконалення педагогічної майстерності через дослідження сучасних методів і підходів викладання, впровадженню новітніх технологій у навчальний процес, що дозволяє викладачам підвищувати рівень професіоналізму, відповідати актуальним вимогам освітнього середовища та ефективно реалізовувати освітній процес. (Відповідь на запит ЕГ від 6.03.2026)

#### **Загальний аналіз щодо Критерію 6:**

##### **Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм**

Якісний склад кадрового забезпечення ОП «Реставрація та експертиза творів мистецтва» сприяє ефективній реалізації освітнього процесу та підвищенню якості підготовки фахівців у сфері образотворчого мистецтва. Освітню програму забезпечують 19 науково-педагогічних працівників, які відповідають вимогам чинного законодавства щодо рівня освіти, наукових ступенів, вчених звань і професійного досвіду, що підтверджено відповідними документами. В. Жердєв, О. Кішкурно та К. Хоменко мають оприлюднені творчі здобутки та беруть участь у виставковій діяльності, що сприяє практичній складовій навчання. Викладачі, такі як З. Алфьорова, Н. Антоненкова, А. Долуда, Н. Дереза, О. Калашник, В. Богданова-Найденко, А. Говорун, О. Калашник, М. Ковальова, А. Корнєв, Т. Музика, В. Шуліка, мають наукові досягнення, що повністю відповідають освітнім компонентам, які вони забезпечують. Процедура конкурсного відбору на посади викладачів є відкритою та прозорою: оголошення публікуються на сайті закладу з детальними вимогами, документацією та строками. Відбір здійснюється на основі професійної компетентності, а всі подані документи проходять багаторівневу перевірку, що гарантує об'єктивність і незаангажованість кадрових рішень. Роботодавці та професіонали галузі беруть участь у семестрових переглядах, обговореннях результатів навчального процесу. Викладачі проходять підвищення кваліфікації (стажування) відповідно до затвердженого Положення, що передбачає не менше 6 кредитів ЄКТС за 5 років. Тематика підвищення кваліфікації орієнтована на вдосконалення педагогічної майстерності, опанування сучасних методик та впровадження інновацій у навчальний процес.

##### **Недоліки**

Недоліками ОП «Реставрація та експертиза творів мистецтва», відповідно до критерію 6, є не залучення професіоналів-практиків та роботодавців до освітнього процесу: зовнішні стейкхолдери не проводять гостьові лекції, майстер-класи чи творчі зустрічі, а їхні наукові розробки не інтегровані у навчання. Деякі викладачі, зокрема І. Бондарчук, К. Жернокльов, І. Наталуха, не мають оприлюднених творчих чи наукових здобутків, а публікації Г. Штана та М. Свиначенка не відповідають освітнім компонентам. Інформація про досягнення викладачів подана фрагментарно, що ускладнює ознайомлення з професійним рівнем кадрового складу.

##### **Рекомендації**

1. З метою отримання здобувачами актуальних знань і практичного досвіду щодо сучасних тенденцій образотворчого мистецтва, вимог ринку праці тощо, з 2026–2027 навчального року рекомендовано гарантувати запровадити участь зовнішніх стейкхолдерів у навчальному процесі. Зокрема, проведення аудиторних занять, майстер-класів, воркшопів та відкритих лекцій за участі провідних представників галузі та роботодавців. Доцільно інтегрувати новітні наукові розробки роботодавців у зміст освітніх компонентів, а також залучати їх до розробки робочих програм (силабусів) та методичних рекомендацій. 2. З метою усунення часткової невідповідності ст. 37 Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності рекомендовано І. Бондарчуку, І. Наталусі, Г. Штану, К. Жернокльову та М. Свиначенку у 2026–2027 навчальному році зорієнтувати наукову активність за тематикою освітніх компонентів, які вони забезпечують. 3. З метою полегшення ознайомлення абітурієнтів та здобувачів з творчими та науковими здобутками кадрового складу ОП до початку 2026–2027 навчального року гарантувати доцільно впорядкувати та уніфікувати відомості щодо групи забезпечення ОП «Реставрація та експертиза творів мистецтва». Пропонується створити структуровані профілі викладачів на офіційному сайті закладу, де буде розміщена актуальна інформація про професійний досвід, наукові та творчі здобутки (з відповідними посиланнями на джерела або документи, які підтверджують такі здобутки та досвід), кваліфікацію, і контактні дані (способи зв'язку).

## **Рівень відповідності Критерію 6.**

Рівень В

### **Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:**

#### **1. Навчально-методичне забезпечення освітньої програми, фінансові та матеріально-технічні ресурси (програмне забезпечення, обладнання, бібліотека, інша інфраструктура тощо) забезпечують досягнення визначених освітньою програмою мети освітньої програми та програмних результатів навчання**

Під час відеогляду матеріально-технічної бази ХДАДМ ЕГ встановила, що матеріально-технічні, фінансові ресурси та навчально-методичне забезпечення здатне належним чином забезпечити реалізацію цілей та ПРН ОПП «РЕТМ». Навчальний процес за даною ОП відбувається у 3 корпусі Академії. Зокрема ЕГ було продемонстровано лекційні аудиторії, приміщення кафедри Реставрації та експертизи творів мистецтва, комп'ютерний клас який обладнаний комп'ютерами та ліцензійним програмним забезпеченням, майстерні з необхідним професійним обладнанням, виставкову галерею та укриття HudpromLoft, яке одночасно слугує місцем для проведення занять та виставковим простором, що було підтверджено на зустрічах з НПП та здобувачами освіти. Навчальні корпуси обладнано пандусами, протипожежними гідрантами, схемами евакуації, системою звукового оповіщення. Простори аудиторії та майстерні дозволяють здійснювати практичну підготовку здобувачів вищої освіти, проте, навчання в ХДАДМ здійснюється в змішаному форматі, тому офіційною платформою під час дистанційного навчання є Google Workspace for Education. Викладачі кафедри використовують Classroom, структуру якого було продемонстровано ЕГ на резервній зустрічі. В Академії наукова бібліотека здійснює діяльність у змішаному форматі (онлайн та офлайн), забезпечуючи доступ до ресурсів у різних формах. Фонд бібліотеки ХДАДМ формують традиційні видання, унікальні зібрання фахової літератури, наявний у вільному доступі на сайті ЗВО електронний каталог (<https://cutt.ly/MtUPq6MQ>) та репозиторій (<https://www.ksada.org/repozytorij/>). На офіційному сайті Академії розділі «Публічна інформація» розміщено низка положень, наказів, нормативно-правових документів, що регламентують фінансову діяльність. Оприлюднені звіти про надходження й використання коштів (<https://www.ksada.org/publiczna-informacja/>) та розроблене «Положення про порядок отримання та використання благодійної допомоги в ХДАДМ» (<https://cutt.ly/KtUPqV04>). Доцільно зазначити, що частина коштів керівництвом Академії спрямовується на усунення наслідків руйнувань через обстріли м. Харкова у 2022 та 2025 роках, що було встановлено на зустрічі з керівником та менеджментом ЗВО й допоміжними структурними підрозділами. За потреби виділяються кошти для закупівель професійного обладнання для здобувачів ОП. Також, під час огляду матеріально-технічної бази доповідачами було зазначено, що Академія закупила 20 нових комп'ютерів та професійне програмне забезпечення Adobe Creative Cloud. Дисципліни, що входять до складу освітньо-професійної програми мають розроблені навчально-методичні матеріали, які доступні в електронному вигляді на сайті кафедри (<https://cutt.ly/ctUO6N3E>) та репозиторії кафедри Образотворчого мистецтва (<https://cutt.ly/7tUPqWb3>). За результатами дистанційного огляду та під час зустрічі з здобувачами ЕГ встановила, що студенти задоволені навчально-методичним, інформаційним та матеріально-технічним забезпеченням ОПП «Реставрація та експертиза творів мистецтва».

#### **2. Заклад вищої освіти забезпечує доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми, відповідно до законодавства**

Освітнє середовище Академії є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за ОП Навчання в ХДАДМ відбувається в змішаному форматі, тому функціонування електронного освітнього середовища відбувається через онлайн платформи, що забезпечує належну комунікацію між студентами та викладачами, що було підтверджено під час проведення зустрічей з НПП та здобувачами. В Академії наявне інтернет покриття, функціонує бібліотека, де наявний необхідний літературний фонд та є безоплатний доступ до наукометричних баз даних Scopus та Web of Science, що було продемонстровано ЕГ, під час огляду матеріально-технічної бази. Для перевірки наукових робіт на предмет запозичень використовується програма StrikePlagiarism яка безкоштовно надається здобувачам (<https://www.ksada.org/wp-content/uploads/2024/06/nov-anti-02-21.pdf>). В університеті діє студентський парламент (<https://www.ksada.org/studentskyj-parlament/>). Варто відмітити, що на кафедрі Реставрації та експертизи творів мистецтва спільними зусиллями НПП та здобувачів ОП реалізується грантовий проєкт «PRO ДеАрхівацію» (<https://www.ksada.org/wp-content/uploads/2025/10/dearhivacziya29.10.pdf>). У ХДАДМ проводяться інструктажі з безпеки, функціонує укриття (з санвузлом, кухнею, вентиляцією тощо), академічні приміщення обладнані пандусами, вогнегасниками, схемами евакуації, системою звукового оповіщення тощо, що робить освітнє середовище безпечним для життя та здоров'я здобувачів. Під час проведення зустрічей ЕГ встановила, що Академія забезпечує вільний безоплатний доступ до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та наукової діяльності в межах ОПП.

**3. Освітнє середовище надає можливість задовольнити потреби та інтереси здобувачів вищої освіти, які навчаються за освітньою програмою, та є безпечним для їх життя, фізичного та ментального здоров'я**

"Освітнє середовище ХДАДМ є безпечним для життя та здоров'я здобувачів, що навчаються за ОПП яка акредитується. Академія створює належні умови для навчання, які відповідають діючим санітарним. В Академії діє інструкція щодо дій адміністрації, учасників освітнього процесу і працівників ХДАДМ у разі загрози або виникнення надзвичайних ситуацій техногенного, соціального та воєнного характеру ([https://www.ksada.org/wp-content/uploads/2024/10/instrukciya\\_dij\\_u\\_ns\\_uchasnykiv\\_navchalnogo\\_proczesu\\_i\\_spirobitnykiv.pdf](https://www.ksada.org/wp-content/uploads/2024/10/instrukciya_dij_u_ns_uchasnykiv_navchalnogo_proczesu_i_spirobitnykiv.pdf)). Здобувачі освіти мають цілодобовий і безоплатний доступ до електронних ресурсів університету, та бібліотеки. Безпека в освітньому середовищі ЗВО регламентується шляхом проведення інструктажів для здобувачів вищої освіти, наявністю вогнегасників, евакуаційних планів, системою оповіщення, генераторів тощо. Наявне сертифіковане укриття Hudpromloft, яке облаштоване для проведення занять та заходів, містить кухню, санвузли, аптечку та наявний додатковий вихід. З урахуванням безпекової ситуації регіону в період воєнного стану навчання в ХДАДМ проходить в змішаному форматі з використанням онлайн-платформи Google Workspace for Education. Задля підтримки ментального здоров'я працює психолог контакти якого розміщені на сайті ЗВО. Враховуючи всі встановлені факти ЕГ вважає, що освітнє середовище в достатній мірі задовольняє потреби та інтереси здобувачів."

**4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку, підтримку фізичного та ментального здоров'я здобувачів вищої освіти, які навчаються за освітньою програмою**

В ХДАДМ діє «Положення про організацію освітнього процесу у ХДАДМ» (<https://www.ksada.org/wp-content/uploads/2026/01/osvitnij-proczes-2025.pdf>) яке регламентує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти. Студенти зазначили, що основну інформацію про організацію навчального процесу та оцінювання отримують з офіційного сайту Академії, де знаходиться розклад занять (<http://portal.ksada.org/>), безпосередньо на заняттях та у Google Classroom. що задовольняє освітні потреби здобувачів. Інформаційна підтримка забезпечується через офіційний сайт ХДАДМ, сторінки кафедри та комунікацію із здобувачами через групи у соціальних мережах та шляхом розсилки електронною поштою. Також в Академії діє система бонусів за активність здобувача, творчий підхід, участь у конкурсах тощо, що було встановлено під час зустрічі з студентським самоврядуванням. На офіційному сайті кафедри Реставрації та експертизи творів мистецтва представлена актуальна інформація для здобувачів (<https://www.ksada.org/fakultet-obrazotvorchogo-mystecztva/kafedra-restavracziyi-ta-ekspertyzy-tvoriv-mystecztva/>). Соціальну підтримку регламентовано Наказом про затвердження цілової допомоги деяким категоріям студентів, пов'язаної із проживанням у гуртожитку ХДАДМ ([https://www.ksada.org/wp-content/uploads/2024/06/polozhennya\\_dopomoga\\_gurt.pdf](https://www.ksada.org/wp-content/uploads/2024/06/polozhennya_dopomoga_gurt.pdf)). Керівництво ЗВО сприяє розвитку публікаційної діяльності викладачів та студентів, тому вони мають можливість безоплатно брати участь у конференціях, які організовуються на базі Академії та публікувати свої статті у журналі ХУДПРОМ: Український журнал з мистецтва і дизайну (<https://hudprom.org.ua/index.php/hp>). Здобувачі та працівники Академії мають можливість отримувати консультації психолога контакти якого розміщені на сайті ЗВО (<https://www.ksada.org/psychologichna-pidtrymka/>). Під час онлайн зустрічей із здобувачами, НПП та стейкхолдерами даної програми ЕГ прийшла до висновку, що реалізацію освітньої, організаційної, інформаційної, консультативної та соціальної підтримки здобувачів вищої освіти відбувається на високому рівні.

**5. Заклад вищої освіти створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за освітньою програмою**

За час реалізації ООП «Реставрація та експертиза творів мистецтва» здобувачі з особливими потребами не навчалися, однак механізм роботи з ними розроблений. В Академії діє низка положень, зокрема: «Положення про реагування на випадки булінгу (цькування) у Харківській державній академії дизайну і мистецтв» (<https://www.ksada.org/wp-content/uploads/2025/03/15-07-21-polozhennya-pro-buling.pdf>), «Положення про організацію інклюзивного навчання в ХДАДМ» ([https://www.ksada.org/wp-content/uploads/2024/06/polozhennya\\_inkluz\\_navch.pdf](https://www.ksada.org/wp-content/uploads/2024/06/polozhennya_inkluz_navch.pdf)), розроблений план заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькуванню) у ХДАДМ (<https://www.ksada.org/wp-content/uploads/2024/06/16-07-21-plan-zahodiv.pdf>) та Наказом щодо перебування здобувачів вищої освіти в будівлях ХДАДМ (<https://www.ksada.org/wp-content/uploads/2024/11/nakaz-60-op.pdf>). Під час огляду матеріально-технічної бази, ЕГ переконалася, що навчальні корпуси, де здійснюється навчання за освітньою програмою облаштовані пандусами, також, присутні санвузли для маломобільних груп населення. Таким чином, ХДАДМ створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами.

**6. Наявні унормовані антикорупційні політики, процедури реагування на випадки цькування, дискримінації, сексуального домагання, інших конфліктних ситуацій, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми**

Конфліктні ситуації в ХДАДМ вирішуються відповідно до закону України. В Академії діє ряд положень, які регламентують механізми дій у випадку конфліктних ситуацій: «Положення про уповноваженого з питань запобігання та виявлення корупції» (<https://www.ksada.org/wp-content/uploads/2025/04/polozhennya-.pdf>), «Положення про робочу групу з оцінювання корупційних ризиків в ХДАДМ» (<https://www.ksada.org/wp-content/uploads/2024/05/polozhennya-pro-robochu-grupu-24-3.pdf>), «Положення про порядок запобігання і врегулювання конфлікту інтересів» (<https://www.ksada.org/wp-content/uploads/2024/09/polojennia-konflikt-interesiv.pdf>), Наказ щодо порядку проведення антикорупційної перевірки ділових партнерів ХДАДМ (<https://www.ksada.org/wp-content/uploads/2024/05/polojennia-11-op-25.01.24.pdf>), Наказ щодо затвердження «Положення про порядок розгляду повідомлень про можливі факти вчинення корупційних або пов'язаних з корупцією правопорушень» (<https://www.ksada.org/wp-content/uploads/2024/05/pologennia-26-op-26.02.24.pdf>), Наказ щодо затвердження «Положення про порядок проведення службового розслідування в ХДАДМ» (<https://www.ksada.org/wp-content/uploads/2024/05/polojennia-27-op-26.02.24.pdf>) тощо. Всі положення розміщені у вільному доступі на сайті та є актуальними. На сайті Академії функціонує анонімна «Скринька довіри» ([skrynja.doviry@ksada.org](mailto:skrynja.doviry@ksada.org)), яка також наявна в офлайн форматі та розміщена біля дверей деканатів, що було підтверджено під час огляду матеріально-технічної бази. Також, в разі потреби здобувачі можуть звернутися до студради або допомоги психолога (<https://www.ksada.org/psychologichna-pidtrymka/>). Також, наявне посилання на довідник ментального здоров'я (<https://www.ksada.org/mentalne-zdorovya/>). Зі слів голови Студентського парламенту конфліктних ситуацій у ХДАДМ, зокрема за ОПП «Реставрація та експертиза творів мистецтва» не виникало. Проблемні питання вирішуються шляхом комунікації з кураторами та викладачами кафедри. Таким чином, ЕГ засвідчує, що в Академії унормовані антикорупційні політики, процедури реагування на випадки цькування, дискримінації, сексуального домагання та інших конфліктних ситуацій, що було підтверджено на відеозустрічах.

## **Загальний аналіз щодо Критерію 7:**

### **Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм**

ЕГ пересвідчилася, що у Академії наявна достатня матеріально-технічна та навчально-методична база для забезпечення освітньої діяльності за ОПП «Реставрація та експертиза творів мистецтва», яка задовольняє потреби здобувачів щодо цілей, мети і ПРН. Здобувачі відзначають високий рівень надання різноманітної підтримки з боку НПП, кафедри та інших підрозділів ХДАДМ. В Академії налагоджена ефективна організація освітнього процесу у дистанційному форматі. Адміністрація навчального закладу приділяє увагу створенню безпечного та безбар'єрного середовища для проведення освітнього процесу. Навчальні корпуси облаштовані укриттям, системою оповіщення, а також інфраструктурою для осіб з особливими потребами. Всі учасники освітнього процесу ознайомлені з політикою та процедурою вирішення конфліктних ситуацій, що регламентуються низкою положень та наказів які оприлюднені на офіційному сайті академії. Позитивно є практика ректорських показів робіт здобувачів, підтримка здобувачів у їх професійній діяльності та долучення НПП разом із студентами до участі в грантових проєктах. Встановлені факти дають можливість зробити висновок, що освітня програма відповідає рівню В у контексті Критерію 7.

### **Недоліки**

Не виявлено

### **Рекомендації**

З метою подальшого вдосконалення практик забезпечення якості рекомендується розвивати системний моніторинг задоволеності здобувачів навчально-методичним, матеріально-технічним та інформаційним забезпеченням ОП і використовувати його результати для ухвалення рішень щодо розвитку програми.

## **Рівень відповідності Критерію 7.**

Рівень В

## **Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:**

**1. Заклад вищої освіти послідовно здійснює визначені ним процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми**

Під час зустрічі з керівництвом, менеджментом Академії та адміністративним персоналом ЕГ встановила, що моніторинг системи забезпечення якості освітньої діяльності в ХДАДМ та періодичний перегляд освітніх програм здійснюється комплексно й реалізується на рівні Академії, факультету, кафедр, науково-педагогічних працівників, здобувачів вищої освіти, представників органів студентського самоврядування, випускників, стейкхолдерів. Розроблення, затвердження, моніторинг та періодичний перегляд освітніх програм відбувається згідно з визначеними процедурами внутрішнього забезпечення якості вищої освіти, та регулюється низкою положень. Зокрема, «Статутом ХДАДМ» (<https://www.ksada.org/wp-content/uploads/2026/02/statut-hdadm-2026.pdf>), «Положенням про внутрішнє забезпечення якості освіти» (<https://www.ksada.org/wp-content/uploads/2025/04/nove-polozhennya-z-yak-osvit-diyaln-1.pdf>), «Положенням про робочу групу із забезпечення якості освітньої діяльності ХДАДМ» (<https://www.ksada.org/wp-content/uploads/2024/06/yo-polog-rob-gr.pdf>), «Положенням про завдання і функції робочої групи із забезпечення якості освітньої діяльності» (<https://www.ksada.org/wp-content/uploads/2025/02/polozhennya-pro-rob-grupu-1.pdf>) тощо. Здобувачі вищої освіти підтвердили, що систематично беруть участь в опитуваннях, які проходять щосеместрово в вигляді анкетування, а також, долучаються до засідань кафедри. Роботодавці переглядають освітні програми та пишуть відгуки й рецензії які доступні у вільному доступі, розміщуються на сайті Академії та імплементовані в освітній процес. В Академії дотримуються встановленого порядку затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм, що було підтверджено на зустрічах з ЕГ.

## **2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через відповідні органи самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Пропозиції здобувачів вищої освіти беруться до уваги під час перегляду освітньої програми**

Здобувачі вищої освіти долучаються до розширених засідань кафедри. Зокрема на підставі їх побажань було збільшено кількість вибіркових дисциплін, що підтверджено на зустрічі із здобувачами та протоколами №14 від 05.04.25 (<https://bit.ly/4bum9jM>) та №15 від 10.04.25 (<https://cutt.ly/ftUO4OGM>). В ХДАДМ існує система незалежного електронного опитування здобувачів вищої освіти з метою моніторингу якості організації освітнього процесу, тому студенти залучені до процесу періодичного перегляду ОПП «Реставрація та експертиза творів мистецтва» та інших процедур забезпечення її якості шляхом проходження анонімних опитувань (<https://cutt.ly/DtUO7zuK>, <https://cutt.ly/JtUO7R9S>). Під час проведення зустрічі з представниками студентського самоврядування Академії ЕГ ознайомили з процедурою розгляду звернень здобувачів, проведення анонімних опитувань та зазначили про відсутність звернень від здобувачів цієї освітньої програми. Участь студентського самоврядування у процесах забезпечення якості освітньої діяльності регулюється «Положенням про організацію студентського самоврядування в ХДАДМ» (<https://www.ksada.org/wp-content/uploads/2025/02/polozhennya-pro-stud-samovryad.pdf>). Під час зустрічей з здобувачами та студентським самоврядуванням ЕГ встановили, що пропозиції здобувачів вищої освіти беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

## **3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери**

У результаті спілкування з роботодавцями експертна група встановила, що вони є активними учасниками процесів забезпечення якості освітньої програми. Зокрема, стейкхолдери залучені до обговорення змісту ОП, беруть участь у процедурах захисту кваліфікаційних робіт, семестрових переглядах з фахових дисциплін, а також долучаються до обговорення діяльності кафедри загалом. Роботодавці беруть участь у засіданнях кафедри реставрації та експертизи творів мистецтва, де залучаються до періодичного перегляду освітньої програми. Це підтверджується матеріалами відомостей самооцінювання та протоколами засідань кафедри №14 від 05.04.25 (<https://bit.ly/4bum9jM>) та №15 від 10.04.25 (<https://cutt.ly/ftUO4OGM>). Їхні пропозиції були взяті до уваги, в результаті чого було розширено блок вибіркових дисциплін каталогі, а саме введено «Основи композиції», «Творчий портрет», «Акварельний живопис», «Превентивна консервація та консервація», «Музейна справа» та «Наукова реконструкція творів мистецтва». Також, у вільному доступі на сторінці кафедри розміщені обговорення змісту ОПП із роботодавцями (<https://www.ksada.org/wp-content/uploads/2026/01/obgovorennya-zmistu-opp-retm-pdf.pdf>) та відгуки стейкхолдерів на освітньо-професійну програму (<https://www.ksada.org/fakultet-obrazotvorchogo-mystecztva/kafedra-restavracziyi-ta-ekspertyzy-tvoriv-mystecztva/opp-restavracziya-ta-ekspertyza-tvoriv-mystecztva-bakalavr-retm/>). Водночас експертна група зазначає, що роботодавці не залучені до освітнього процесу як гостьові лектори, що може розглядатися як потенційний напрям для подальшого вдосконалення ОП. Детальніше цей аспект висвітлено в межах Критерію 6. Загалом експертна група підтверджує належний рівень залученості роботодавців до процесів перегляду та забезпечення якості ОП «Реставрація та експертиза творів мистецтва».

## **4. Наявна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми (крім випадку проходження акредитації вперше)**

В ХДАДМ наявна як загальноакадемічна практика збирання інформації кар'єрного шляху випускників, так і кафедральна. На зустрічі з випускниками, ЕГ встановила, що по завершенню навчання усі проходили опитування з метою отримання інформації щодо їх кар'єрного шляху. Варто зазначити, що під час зустрічі випускники зазначили,

що сліdkують за подіями які відбуваються на кафедрі у соцмережах, а також, активно ведуть свої електронні сторінки, де діляться результатами власного кар'єрного росту та наголосили на тому, що більшість з них працює за фахом. На сайті Академії (<https://www.ksada.org/vypusnyky/>) та кафедри присутня інформація про видатних випускників ОП (<https://www.ksada.org/fakultet-obrazotvorchogo-mystecztva/kafedra-restavraciyi-ta-ekspertyzy-tvoriv-mystecztva/vypusnyky-kafedry-retm/>). ЕГ пересвідчилась, що ХДАДМ та випускова кафедра приділяють увагу збору інформації щодо подальшого працевлаштування випускників, оскільки такі дані є важливим орієнтиром для здобувачів, які навчаються за освітньою програмою, а також для потенційних вступників.

## **5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на результати моніторингу освітньої програми та/або освітньої діяльності з реалізації освітньої програми, зокрема здійснений через опитування заінтересованих сторін**

Внутрішнє забезпечення якості вищої освіти в Академії регулюється «Положенням про внутрішнє забезпечення якості освіти» (<https://www.ksada.org/wp-content/uploads/2025/04/nove-polozhennya-z-yak-osvit-diyaln-1.pdf>), «Положенням про робочу групу із забезпечення якості освітньої діяльності ХДАДМ» (<https://www.ksada.org/wp-content/uploads/2024/06/yo-polog-rob-gr.pdf>), «Положенням про завдання і функції робочої групи із забезпечення якості освітньої діяльності» (<https://www.ksada.org/wp-content/uploads/2025/02/polozhennya-pro-rob-grupu-1.pdf>), «Планом роботи робочої групи із забезпечення якості освітньої діяльності ХДАДМ на 2025-2026 н.р.» (<https://www.ksada.org/wp-content/uploads/2025/11/plan-rob-rob-gr-25-26.pdf>) та планом заходів з популяризації академічної доброчесності у ХДАДМ на 2024-2025 н.р. (<https://www.ksada.org/wp-content/uploads/2025/04/plan-z-akadem-dobrochesn.pdf>). Перегляд ОПП «Реставрація та експертиза творів мистецтва» відбувається здебільшого один раз на декілька років за участю всіх категорій заінтересованих осіб (стейкхолдерів, здобувачів освіти, випускників, НПП, гаранта та ін.). Забезпечення якості освітнього процесу проходить на усіх рівнях: ректорському, факультетському, кафедральному, викладацькому та студентському і спрямована на підтримку академічної свободи, доброчесності, забезпечення освітнього процесу необхідними матеріально-технічними, інформаційними ресурсами, навчально-методичною документацією тощо. Варто зазначити, що системою забезпечення якості освіти в ХДАДМ передбачена тісна співпраця зі стейкхолдерами, що долучаються до обговорення ОП, надають відгуки, рецензії та вносять пропозиції щодо вдосконалення освітніх програм. В Академії регулярно проходять опитування здобувачів вищої освіти з метою оцінювання ефективності реалізації освітнього процесу та вивчення рівня задоволеності навчанням. Результати анкетування підлягають аналізу та передаються відповідним структурним підрозділам для подальшого вдосконалення освітніх програм, внесення необхідних змін і доступні у вільному доступі на офіційному сайті ХДАДМ (<https://www.ksada.org/publiczna-informacziya/zabezpechennya-yakosti-osvity/>). В Академії діє Рада Гарантів діяльності якої регулюється «Положенням про гаранта та групу забезпечення освітньої програми, рада гарантів освітньої програми» (<https://www.ksada.org/wp-content/uploads/2026/01/polozhennya-pro-garanta-25-26.pdf>). На думку ЕГ, така система забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі.

## **6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та рекомендації, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду освітньої програми**

Під час проведення зустрічей з фокус-групами ЕГ встановила, що результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти беруться до уваги під час удосконалення ОПП «Реставрація та експертиза творів мистецтва» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Освітня програма в Академії переглядається керівництвом, здобувачами та роботодавцями, які надають свої зауваження та пропозиції. За новими правилами акредитації освітня програма акредитується перший раз. Проте, НПП та гарант ОП врахували рекомендації, які були надані експертами під час інших акредитацій в ХДАДМ. А саме, враховано зауваження з приводу ускладненого доступу до Інструкції щодо дій адміністрації, учасників освітнього процесу і працівників ХДАДМ в разі загрози або виникнення надзвичайних ситуацій (<https://bit.ly/4rHxhrc>). Також, взято до уваги зауваження щодо наявності застарілих публікацій в силабусах та робочих програмах та внесено відповідні корективи. Таким чином, ЕГ засвідчує, що результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти бралися до уваги під час перегляду ОПП «Реставрація та експертиза творів мистецтва».

## **7. В академічній спільноті закладу вищої освіти формується культура якості освіти, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою**

«Положення про внутрішнє забезпечення якості освіти» (<https://www.ksada.org/wp-content/uploads/2025/04/nove-polozhennya-z-yak-osvit-diyaln-1.pdf>) регламентує механізми внутрішнього контролю якості освіти, порядок реалізації процесів і процедур внутрішнього забезпечення та встановлює розподіл відповідальності між структурними підрозділами ХДАДМ. Діє «Положення про академічну доброчесність у Харківській державній академії дизайну і мистецтв» (<https://www.ksada.org/wp-content/uploads/2025/03/polozhennya-pro-akademichnu-dobrochesnist.pdf>), розроблений к одекс етики академічної спільноти ХДАДМ (<https://www.ksada.org/wp-content/uploads/2025/05/kodeks-etyky-2025.pdf>) та створена комісія з розгляду порушень академічної доброчесності (<https://www.ksada.org/wp-content/uploads/2024/06/nakaz-komisijz-dobroch.pdf>). Існує практика перевірки кваліфікаційних робіт на плагіат у програмі Strike Plagiarism. Під час інтерв'ювання, ЕГ встановила, що

стейкхолдери залучаються до процесу перегляду освітньої програми, а здобувачі вищої освіти підтвердили свою обізнаність щодо норм академічної доброчесності. Представники академічної спільноти беруть активну участь в обговоренні питань забезпечення якості освіти та механізмів її реалізації під час засідань кафедр і вчених рад. Викладачі здійснюють освітню діяльність на фаховому рівні, долучаються до професійних виставок, круглих столів, беруть участь у фахових, а також дотримуються принципів академічної доброчесності. Високий рівень професійності НПП підтверджується позитивними відгуками здобувачів, випускників і роботодавців які дотичні до реалізації освітньої програми. Враховуючи зазначене, ЕГ зазначає, що в ХДАДМ сформовано сталу культуру якості освіти, яка сприяє розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за ОПП «Реставрація та експертиза творів мистецтва».

## **Загальний аналіз щодо Критерію 8:**

### **Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм**

Під час роботи з Критерієм 8, ЕГ дійшла до висновку, що ОПП «Реставрація та експертиза творів мистецтва», має достатній рівень узгодженості за підкритеріями 8.1 – 8.7. В ХДАДМ діють чіткі та зрозумілі процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного оновлення освітніх програм. Здобувачі та представники студентського самоврядування беруть участь у вдосконаленні ОПП, а також регулярно проходять опитування. Роботодавці та інші заінтересовані особи систематично долучаються до оновлення освітньо-професійної програми. В Академії функціонує система збору інформації щодо кар'єрного шляху випускників. Окрім того, результати зовнішнього забезпечення якості освіти враховуються й адміністрація ХДАДМ реагує на виявлені слабкі сторони. В академічній спільноті закладу сформована культура якості освіти, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності та функціонує Рада Гарантів. ЕГ відзначає позитивним те, що освітня програма весь час знаходиться у процесі вдосконалення відповідно до побажань всіх учасників освітнього процесу, що фіксується на засіданнях кафедрі відповідними протоколами. Опитані НПП та здобувачі запевнили, що ОПП та освітнє середовище задовольняє їх потреби та інтереси, а внутрішня система забезпечення якості освіти в ХДАДМ, на їх думку, є достатньо дієвою. Беручи до уваги всю цілісність встановлених фактів та їхнього контексту ЕГ засвідчує наявність відповідності ОПП критерію 8 за рівнем відповідності В.

## **Недоліки**

Попри наявність у ЗВО ефективної системи розроблення, моніторингу та перегляду освітніх програм, у представлених матеріалах поверхнево розкрито зв'язок між результатами моніторингу (зокрема опитувань здобувачів, випускників і роботодавців) та ухваленими рішеннями щодо оновлення ОП; не конкретизовано механізми відхилення пропозицій різних груп стейкхолдерів.

## **Рекомендації**

1. З метою підвищення прозорості процедур перегляду ОП рекомендується деталізувати механізми врахування пропозицій різних груп стейкхолдерів, зокрема із фіксацією не лише врахованих, а й відхилених пропозицій із відповідним обґрунтуванням. 2. З метою подальшого розвитку освітньої програми доцільно забезпечити системність її оновлення не лише під час планового перегляду, а й за результатами поточного моніторингу та з урахуванням пропозицій стейкхолдерів.

## **Рівень відповідності Критерію 8.**

Рівень В

## **Критерій 9. Прозорість та публічність:**

**1. Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми**

Під час зустрічей з НПП, здобувачами, студентським самоврядуванням, адміністрацією Академії ЕГ переконалася, що зазначені категорії учасників освітнього процесу володіють інформацією про свої права та обов'язки. Документи, що регулюють правила і процедури та регламентують права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу оприлюднені на офіційному сайті ХДАДМ у вкладці «Публічна інформація» (<https://www.ksada.org/publicna-informacziya/>). Зокрема, це «Статут Харківської державної академії дизайну і мистецтв» (<https://bit.ly/4rHwGy6>), «Колективний договір між адміністрацією та трудовим колективом Харківської державної академії дизайну і

мистецтв на 2021-2026 роки» (<https://bit.ly/3NnmIE7>), «Положення про організацію освітнього процесу у ХДАДМ» (<https://bit.ly/4cQm2kZ>), «Положення про внутрішнє забезпечення якості освіти» (<https://bit.ly/4bAX3jm>), «Положення про академічну доброчесність у Харківській державній академії дизайну і мистецтв» (<https://bit.ly/3NyowHf>) тощо. ЕГ підтверджує, що правила і процедури, права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу є чіткими та зрозумілими, а доступ до інформації загальнодоступним.

**2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проєкт із метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін**

З метою отримання відгуків та пропозицій проєкт освітньої програми оприлюднено на сайті кафедри Реставрації та експертизи творів мистецтва у вкладці «ОПП «РЕСТАВРАЦІЯ ТА ЕКСПЕРТИЗА ТВОРІВ МИСТЕЦТВА» бакалавр» для громадського обговорення. Для залишення відгуків та пропозицій від заінтересованих сторін наявна електронна пошта ([maxim.olegovich1991@gmail.com](mailto:maxim.olegovich1991@gmail.com)). Також, присутня інформація про обговорення змісту ОПП «РЕТМ» із рецензентами, стейкхолдерами, викладачами та здобувачами (<https://bit.ly/4bhqRCH>). Під час проведення відеозустрічей з фокус-групами ЕГ переконалася, що учасники освітнього процесу ознайомлені з змістом ОПП.

**3. Заклад вищої освіти забезпечує на своєму вебсайті відкритий доступ до інформації та документів відповідно до законодавства. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (освітню програму у повному обсязі, навчальні плани, робочі програми навчальних дисциплін, можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів вищої освіти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства**

На сайті Академії оприлюднено інформацію про дану ОПП (<https://www.ksada.org/publicna-informacziya/>). Також, на сторінці кафедри наявні посилання на ОПП, висвітленні силабуси, навчальні плани, робочі програми, методичні рекомендації. ЕГ вважає, що ХДАДМ й, зокрема кафедра, приділяє достатньо уваги оприлюдненню інформації на офіційному сайті. Перелічена інформація щодо ОПП «Реставрація та експертиза творів мистецтва» є доступною та наявною в достатньому обсязі для інформування відповідних заінтересованих сторін.

**Загальний аналіз щодо Критерію 9:**

**Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм**

В ХДАДМ чітко визначені й розроблені зрозумілі правила та процедури, що регламентують реалізацію освітньої діяльності та регулюють права й обов'язки всіх учасників освітнього процесу. На сайті кафедри розміщена освітньо-професійна програма, навчальні плани, проєкт ОП для обговорення, адреса електронної пошти для внесення пропозицій. Також, у вільному доступі знаходяться посилання на методичні рекомендації, робочі програми, силабуси обов'язкових та вибіркових дисциплін. Також, ЕГ відзначає, що офіційний сайт Академії має логічну структуру та навігацію яка є продуманою. ОПП «Реставрація та експертиза творів мистецтва» цілком відповідає підкритеріям 9.1-9.3, а освітньо-професійна програма рівню В за Критерієм 9.

**Недоліки**

Не виявлені

**Рекомендації**

З метою покращення сприйняття інформації про освітню програму рекомендується розглянути можливість візуалізації її основних характеристик (структури ОП, переліку освітніх компонентів, індивідуальної освітньої траєкторії) у вигляді інфографіки або узагальнених схем.

**Рівень відповідності Критерію 9.**

Рівень В

#### **Критерій 10. Навчання через дослідження:**

**1. Зміст освітньо-наукової (освітньо-творчої) програми забезпечує повноцінну підготовку аспірантів (ад'юнктів) до розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності за відповідною спеціальністю (спеціальностями) та/або галуззю знань (галузями знань), володіння методологією наукової та педагогічної діяльності**

*не застосовується*

**2. Наукова (освітньо-творча) діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряму досліджень (творчості) наукових (творчих) керівників**

*не застосовується*

**3. Заклад вищої освіти здатний сформувати разові спеціалізовані вчені ради (разові спеціалізовані ради з присудження ступеня доктора мистецтва) для атестації аспірантів (ад'юнктів), які навчаються на відповідній освітній програмі**

*не застосовується*

**4. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує можливості для виконання наукових досліджень (творчих проєктів) і апробації їх результатів відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквіумів, концертів, спектаклів, майстер-класів, персональних виставок, публічних виступів, надання доступу до використання лабораторій, обладнання, інформаційних та обчислювальних ресурсів тощо)**

*не застосовується*

**5. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, концерти, спектаклі, майстер-класи, персональні виставки, публічні виступи, участь у спільних дослідницьких (творчих мистецьких) проєктах тощо**

*не застосовується*

**6. Наявна практика участі наукових (творчих) керівників аспірантів (ад'юнктів) у дослідницьких (творчих мистецьких) проєктах, результати яких регулярно публікуються, презентуються та/або практично впроваджуються**

*не застосовується*

**7. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових (творчих) керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для унеможливлення здійснення наукового (творчого) керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності**

*не застосовується*

#### **Загальний аналіз щодо Критерію 10:**

**Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм**

не застосовується

#### Недоліки

не застосовується

#### Рекомендації

не застосовується

#### Рівень відповідності Критерію 10.

не застосовується

### IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

### V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами експертного оцінювання експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

|                                                                                                       |                   |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------|
| <b>Критерій 1.</b> Проєктування освітньої програми                                                    | B                 |
| <b>Критерій 2 .</b> Структура та зміст освітньої програми                                             | B                 |
| <b>Критерій 3 .</b> Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання                     | B                 |
| <b>Критерій 4 .</b> Навчання і викладання за освітньою програмою                                      | B                 |
| <b>Критерій 5 .</b> Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність | B                 |
| <b>Критерій 6.</b> Людські ресурси                                                                    | B                 |
| <b>Критерій 7.</b> Освітнє середовище та матеріальні ресурси                                          | B                 |
| <b>Критерій 8.</b> Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми                                   | B                 |
| <b>Критерій 9.</b> Прозорість та публічність                                                          | B                 |
| <b>Критерій 10.</b> Навчання через дослідження                                                        | не застосовується |

За результатами експертного оцінювання рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

| Документ | Назва файла | Хеш файла                                    |
|----------|-------------|----------------------------------------------|
| Додаток  | PETM.xlsx   | GIKORkCcsILkTm29hzd9st8liNSCzqQ4HD8PUy4B+Eg= |

\*\*\*

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели експертне оцінювання у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

**Лесів Тарас Васильович**

Члени експертної групи

**Паньків Ганна Степанівна**

**Долеско Світлана Валеріївна**

**Воробчук Марія Сергіївна**